

Upravištvo, Ljubljana, Snačljiva
ulica 8 — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.
Inaerati oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 2.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Snačljiva ulica 8, Telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Maribor,
Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Blumova politika

Ko je Blumova vlada dne 27. febru-
arja po hudi parlamentarni borbi z de-
sničarsko opozicijo izvajala s 152 gla-
savi večine novo zmago, ki se je zdelo
v navedenih prilikah še posebno pre-
pričevalna, so se začeli javljati v Fran-
ciji glasovi, da si bo vlada ljudske fron-
te dovolila sedaj končno nekoliko »od-
dih«. Ti glasovi so se opirali tudi na
izjave samega Bluma, ki je pred par-
lamentarno bitko napovedal daljši od-
mor v izvajanju svojih socialnih re-
form.

Blumova napoved o odmoru v re-
formnem delu vlade je bila taktično
dobro preračunana poteza. Žnjo je ho-
tel izbiti opozicijo iz rok glavni argu-
ment proti svoji socialni politiki, saj
je opozicija neprestano zatrjevala, da je
edino prenapeto izvajanje socialnih re-
form povzročilo sedanje finančne te-
koče. V parlamentu pa je Blumova vla-
da navzlic očitkom opozicije ponovno
odnesla zmago in s tem prepričala tudi
svoje najhujše nasprotnike, da je na-
pad na vlado v parlamentu nemogoč.
Vladna koalicija, ki jo sestavljajo so-
cialisti in radikali, a podpirajo tudi ko-
munisti, je za enkrat nerazdružljiva.
K tej povezanosti sta v veliki meri pri-
pomogla Blumova spretna zunanja in
socialna politika. Na obeh področjih je
Blum dosegel uspehe, ki jim tudi opo-
zicija ni mogla odreči vrednosti in važ-
nosti.

Ahlova peta Blumove vlade pa so
bile državne finance. Finančni položaj
je postajal v zadnjih mesecih bolj in
bolj težaven, tako da je pred kratkim
celo sam finančni minister Aurio javno
priznal, da potrebuje vlada za kriti-
je svojih obvez v tem letu okoli 36 mi-
liard frankov. Bilo bi seveda napačno
iz tega sklepati, da je do teh povečanih
finančnih potreb prišlo samo zaradi iz-
vajanja Blumove socialne politike. Re-
se, da so Blumovi socialni zakoni, ki pa
so bili nujni in ki bi se jim tudi nobe-
na druga vlada ne mogla odreči, pove-
čali državne izdatke in s tem tudi po-
računski deficit. Razen tega pa so zla-
sti povečane potrebe oboroževanja
znatno pripomogle k zvišanju izdatkov
in s tem k zvišanju deficita. Končno pa
pride v poštev kot silno važen činitelj
še deflavacija iz Francije, ki se je po
devalvaciji v lanskem jeseni še povečala.
Blagajne državnega zaklada so se praz-
nile in vlada se je znašla pred dej-
stvom, da ne bo mogla več izpolniti
svojih finančnih obveznosti v skladu z
novimi potrebami.

Kakšno pot je potemtakem vladi v
takšnih okoliščinah narekovala stvar-
na presoja položaja? V svojem govoru
o najnovejših finančnih ukrepih je Blum
postavil naslednjo alternativo: ali se
odločim za nove prisilne ukrepe, za
nov državni pritisk, za ponovno deval-
vacijo franka in strogo devizno kontro-
lo ter tako kapital, ki nam je zbežal,
prisilimo k vrnitvi, ali pa skušamo isti
namen doseči po drugi, lepši in manj
prisilni poti. Prva pot bi bila v skladu
glede namena in sredstev z vso dose-
dajo politiko Blumove vlade, ki je vo-
dila v dirigirano gospodarstvo. Druga
pot pa bi pomenila žrtvovanje doseda-
nje politike zaradi potreb, ki se jim
vlada ni mogla več odpovedati, ako je
hotela izpolniti svoje obveznosti. In
Blum se je odločil za drugo pot, pot li-
beralnega gospodarstva, po kateri naj
se vrnejo Franciji kapitali, ki so jih
njih lastniki zaradi nezaupanja v solid-
nost francoske valute prenesli v tu-
jino.

V ta namen se je Blumova vlada od-
povedala vsaki nasilni finančni politi-
ki in se nepričakovano odločila za li-
beralne ukrepe svobodne trgovine z
zlatom in za razpis posojila za državno
obrambo, ki naj pripomore k uravno-
vešenju državnega proračuna, obenem
pa k vrnitvi kapitala v državne zaklad-
nice. Vlada se s tem odrekla nadaljnji
devalvaciji, devizni kontroli in vsem
drugim prisilnim finančnim meram ter
izjavlja, da želi ostati zvesta valutne-
mu sporazumu z Anglijo in Ameriko.
V tem smislu nudi podpisnikom po-
sojila tudi posebne valutarne garancije,
ker dopušča podpisovanje posojila v va-
lutar vseh treh držav, ki so podpisale
valutni sporazum z dne 25. septembra
lanskega leta. Vrnitev kapitalov skuša
torej vlada doseči z odstranitvijo vzro-
kov, ki so dovedli do njih bega v tu-
jino. Blum je v svojem govoru po radiu
izrečno priznal: Beg kapitala je dej-
stvo; lahko ga preprečimo s silo, toda
v tem primeru se moramo odločiti za
prisilni in nadzorni sistem, ki bi ga ne
bilo mogoče po mili volji omejevali in
ki ga vlada sama ne smatra združljive-
ga z nujnimi potrebami svoje medna-
rodne politike; ako gibanj kapitala v
njih najrazličnejših oblikah ni mogoče
obvladovati s silo, potem se moramo
raje potruditi, da vplivamo nanje pri
njih izhodnih točkah.

Nasprotniki Blumove politike so
označili njegova nova finančna načela
za pot v Kanoso. Ugoden odmev novih
finančnih ukrepov francoske vlade pri
opoziciji bi to domnevo potrdil. Načel-
no vprašanje pa, ali bo novi finančni
sistem boljši od prejšnjega, s tem še ni

DEGRELLE SILI NA VOLITVE

Borba med vlado in reksisti v Belgiji — Van Zeeland bo nastopil kot kandidat vladne koalicije proti vodji reksistov Degrellu

Bruselj, 10. marca. b. Že nekaj dni se je
v belgijski prestolnici govorilo, da name-
ravajo vsi reksistični poslanci odložiti svo-
je mandate in s tem izsiliti nove volitve
v belgijski parlament. Govorice se v tem
obsegu sicer ne potrjujejo, pozornost pa
je vzbudilo dejstvo, da je reksistični posla-
nec Olivier zares odložil svoj poslanski
mandat in da so njegovemu zgledu sledili
tudi vsi namestniki poslancev na Degrel-
lovi reksistični listi. Degrelle je to sveča-
no razglasil na nedeljskem zborovanju svoj-
jih pristašev, na katerem se je direktno
dotaknil tudi vprašanja novih volitev in
je v tej zvezi dejal med drugim:

Vojna napoved Zeelandovemu režimu

Van Zeelandovemu režimu napoveduje-
mo vojno. Po Olivierovem odstopu so po-
trebne nove delne volitve. Kandidiral bom
sam. Ako bom izvoljen, bom svoj mandat
odstopil kakemu namestniku. Ni nas strah,
ako ne zmagamo, bo vsaj naša vest čista.

Redne parlamentarne volitve bodo še
le leta 1940. Očitno Degrelle ne želi to-
liko časa čakati na svojo zmago. Ako bo-
mo zmagali že v 40 dneh, je izjavil na sho-
du, bomo stopili pred kralja in mu rekli:
»Narod v Bruslju je spregovoril in ima
pravico sedaj, da spregovori tudi drugod.
Zato pomeni za nas zmaga v Bruslju raz-
pust parlamenta in končno zmago še v
tem letu. Reksisti se žele torej poslužiti
iste taktike, kakor so se je leta 1935 po-
služili socialisti, ki so poslance Spaaka pu-
stili ponovno izvoliti.

Protiakcija vlade

Vladna koalicija hoče Degrellove sple-
teke preprečiti s predložitvijo novega zaka-
na, ki naj bi prepovedal samovoljno odla-
ganje poslanskih mandatov, oz. razpis del-
nih volitev zaradi odstopa posameznih po-
slancev. To se zdí vladi toliko bolj potrebo-
no, ker obstoji nevarnost, da bodo Olivie-
rovemu zgledu sledili še ostali reksistični
poslanci, ki jih je v belgijskem parlamen-

tu skupno 21, kar predstavlja približno eno
desetino vseh poslancev.

Degrelle pričakuje od bruseljskih voli-
tev mnogo, dasi smatrajo za njegovo ge-
sto za zelo drzno, ker je znano, da ni bil
sporazum njegove stranke s flamskimi na-
cionalisti med njegovimi pristaši v Bruslju
nič kaj ugodno sprejet. V splošnem pa
presoja, da najnovejšo Degrellovo bojno na-
poved vladi le kot novo agitacijsko sre-
dstvo, ki naj skrbi za novo razvnanje re-
ksistov. Metoda se prav nič ne razlikuje
od Hitlerjevega postopanja pred prevze-
mom oblasti v Nemčiji.

Po informacijah iz političnih krogov je
ministrski predsednik van Zeeland, ki ni
član parlamenta, večeraj na pritisk vseh
članov vlade izjavil v parlamentu, da je
pripravljen pri nadomestnih bruseljskih
volitvah nastopiti kot Degrellov protikan-
didat, in sicer v interesu države same in
pa zaradi razčiščenja položaja. Država
potrebuje mir. Nova volilna borba pa ni v
interesu države. Zaradi tega je vlada
predložila parlamentu izpremembo volilne-

ga zakona, ki naj bil onemogočil izvedbo
delnih volitev v takih primerih, kakor je
sedanji, povzročen zaradi odstopa enega
izmed reksističnih poslancev.

Ker parlament tega zakona še ni spre-
jel, ko je Olivier podal ostavko na svoje
poslansko mesto, se morajo sedaj volitve
v Bruslju po starem zakonu vendarle vr-
šiti. Da bi se v tem pogledu doseglo čim-
prej potrebno razčiščenje, je van Zeeland
pristal na lastno kandidacijo v Bruslju.
Predstavil se bo volilec kot zastopnik
nacionalne ideje in ne kot kandidat te ali
one stranke. Nikogar ne želi napadati.
Prosil bo samo volilce, naj pri delnih vo-
litvah, ki jih je izzval Degrelle, dokažejo
v tem trenutku smisel in čut za narodno
dostojanstvo in cast.

Vladna večina je van Zeelandovo izjavo
sprejela z velikim odobravanjem, reksis-
tični poslanci pa so med njegovim govo-
rom stalno ponavljali svoje geslo: »Rex tu
zmagal«.

Zakon o izpremembi volilnega reda

Van Zeeland je takoj nato predložil pa-
lamentu v nujno razpravo zakon o izpre-
membi volilnega reda, katerega nujnost je
vladna večina sprejela, tako da v bodoče
delne volitve ne bodo več mogoče, ako bi
se tudi ostali reksistični poslanci odločili
za odložitve svojih poslanskih mandatov.

Seja narodne skupščine

Napeta debata o predloženih amandmanih — Izjava poslanskega kluba JNS — Počastitev spomina umrlega poslanca Milana Pribičevića

Beograd, 10. marca. p. Narodna skupšči-
na je danes ves dan razpravljala o finanč-
nem zakonu in o vladnih amandmanih k
njemu. Seja je brez opoldanskega odmora
trajala od 8. zjutraj in zvečer ob pol 11.
še ni končana. Posl. Voja Lazić je prote-
stiral proti temu, da poslancem ni dan čas,
da bi proučili poročilo finančnega odbora
o amandmanih. Skliceval se je na poslovnik,
ki določa, da mora biti za proučitev poro-
čila najmanj 24 ur časa. Predsednik Čirić
mu je odgovoril, da se mora proračunska
debata na vsak način še danes končati, da
bo proračun s finančnim zakonom potem
pravočasno dostavljen senatu. Skupščinska
večina je stališče predsednika Čirića odo-
brila.

Pred prehodom na dnevni red je pre-
sednik skupščine Čirić sporočil narodni
skupščini, da je v Motreuxu preminul na-
rodni poslanec g. Milan Pribičević. Narodni
poslanci so stojé poslušali predsednikov
govor, v katerem je izjavil, da je bil po-
kornik poslanski tovariš, čeravno ni izročil
svojega pooblastila, a imel je zaupanje na-
roda, ki ga je izvolil za svojega poslanca.
V lepih besedah je orisal veliko nacionalno
delo Milana Pribičevića, ki se je boril za
Jugoslavijo in jugoslovensko idejo enako
hrabro z mečem, kakor s peresom in ki
zasluži, da mu ves jugoslovanski narod
ohrani časten spomin. Narodna skupščina
je počastila pokojnega Pribičevića s trikrat-
nim »Slava«.

Nato je bilo prečitano in odobreno po-
ročilo verifikacijskega odbora, s katerim je
bil potrjen mandat narodnega poslanca
Djordja Petkovića, ki je kot tretji posla-
nec, izvoljen na listi dr. Mačka, prišel v
narodno skupščino.

Sledilo je čitanje interpelacij. Med dru-
gimi je vložil interpelacijo nar. posl. Raj-
ko Turk glede izločitve železniskih raje-
nov.

Finančni minister o amandmanih

Skupščina je takoj nato začela razpravo
o finančnem zakonu in amandmanih.

Razpravo je z daljšim govorom otvoril
finančni minister Dušan Letica, ki je izja-
vil, da so naknadno predloženi amandmani
vlade izraz novo nastalih potreb. Proračun
je bil predložen pred tri in pol meseca, med
tem časom pa so nastale razne nujne potre-
be, ki se urejajo sedaj z amandmani. Ve-
čina amandmanov je takih, ki dajejo po-
sameznim ministrom in vladni pooblastila za
ureditev administrativno-pravnih zadev in
s katerimi se dajejo vladi na razpolago
sredstva za zgraditev splošno koristnih ob-
jektov in s tem omogoča pospešene in iz-
boljšanje državne uprave in gospodarske
življenja. Med amandmani so tudi taki,
ki prinašajo davčne olajšave za široke slo-
je. Zato prosim, naj skupščina finančni za-
kon in predložene ter v finančnem odboru
odobrene amandmane sprejme.

Poročevalec večine posl. dr. Koce se je
nato najprvo opravičeval zaradi površne
sestave poročila in številnih tiskovnih na-
pak, tako da so nekatere določbe docela
izkrivljene, nekatere pa sploh izpuščene.
Zgodilo se je to zaradi naglice, s katero
je bilo treba poročilo dogotoviti.

V imenu manjšine finančnega odbora je
rešeno. Blumov preokret dokazuje sa-
mo, da je praksa močnejša od teorij in
da se more v času ogromnih oborože-
valnih potreb in splošne gospodarske
stiske še tako idealen državnik spriz-
jati z dejstvi ter na njih zgraditi
svojo realno politiko. Blum pa se real-
ni politiki navzlic svoji splošni načel-
nosti očitno ne želi odreči. Razen te-
ga je zelo verjetno, da je bil pri nje-
govi najnovejši odločitvi tudi angleški
vpliv zelo velik. Zdi se, da je na to na-
mignil v svojem govoru tudi Blum
sam, ko je govoril o »nujnih potrebah
francoske zunanje politike«.

govoril posl. Nikola Kabin, ki je v de-
setih točkah podal stališče opozicije.

Živahna debata

Za debato se je prijavilo izredno mnogo
govornikov. Ker se je vladni večini zelo
mudilo, so trajanje govorov skrajšali na
minimum. Le glavni govorniki posameznih
skupin so smeli govoriti obširneje.

Posl. Mirko Došen (JNS) je kritiziral po-
oblastila, ki jih zahteva vlada, čeprav ima
v obeh zbornicah zagotovljeno večino. S tem
pooblastili se kratio zakonodajne pra-
vice narodnega predstavnstva.

Med govorom Mite Dimitrijevića (rad.)
je prišlo do hudega prekanja med veči-
no in opozicijo, zaradi česar je predsednik
kaznoval Dimitrijevića z ukorom.

Govoril je tudi posl. prof. dr. Kosić (De-
lovni klub), ki je najprvo ostro nastopil
proti novim obremenitvam, ki se skrivajo
v finančnem zakonu in vladnih amandma-
nih.

Posl. Voja Lazić (zemljoradnik) je ob-
širno govoril o novih obremenitvah in do-
kazoval, da kmečko ljudstvo že sedaj ječi
pod težo javnih dajatev in da ne bo prene-
lo še novih bremen. Posebno je kritiziral
povišanje raznih taks, ki bo prizadelo naj-
širše sloje. Nastopil je proti sistemu tro-
šarin, ki obremenjuje najsiromašnejše slo-
je.

Vrstil se nato govornik za govnikom,
dokler ni prišel na vrsto predsednik po-
slanskega kluba JNS Ješa Protić. Po
daljšem govoru je kritiziral politiko vlade
in na koncu prečital v imenu kluba JNS
izjavo, ki v 12 točkah opozarja na po-
manjkljivosti, nevarnosti in nove obreme-
nitve v amandmanih k finančnemu zakonu.
Izjavil je, da iz vseh teh razlogov poslanci
JNS ne morejo prevzeti nikake odgovor-
nosti za finančni zakon in da bodo zato
glasovali proti njemu.

Nato so se zopet vrstili nadaljnji govo-
rniki. Ob 22.30 je kot zadnji govornik začel
govoriti v imenu vladne večine poslanec
dr. Nikitović, ki je zagovarjal politiko
vlade in predložene amandmane. V kabi-
netu predsednika skupščine se je medtem
ob 21. sestala konferenca šefov parlamen-
tarnih klubov, ki ta hip še tudi ni končana.

★

Seja senata

Beograd, 10. marca. p. Senat se je da-
nes v tem zasedanju tretjič sestel. Obrav-
naval je tri mednarodne konvencije in
sicer: konvencijo z Anglijo o ureditvi
medsebojne pomoči v trgovskih in civil-
nih pravnih zadevah, sodno konvencijo z
Belgijo in mednarodno pošto konvenci-
jo, ki je bila sklenjena v Kairu.

Čim je bil sprejet zapisnik je senat
prešel na dnevni red. Poštni minister dr.
Branko Kaluđerčić je v imenu vlade
utemeljeval pomen vseh treh konvenci-
j, nakar so bile soglasno sprejete.

Prihodnja seja senata bo jutri dopol-
ne. Na dnevnem redu bo interpelacija
senatorja Ivana Majstorovića na mi-
nistra pravde o trgovsko-pomorskem zakon-
skem načrtu, ki bi se moral predložiti na
rednemu predstavitvstvu v zakoniktev.
Jutri bo senatu predložen tudi novi pro-
račun, ki ga bo narodna skupščina nočjo
izglasovala.

Odgodena razprava o trgovskem zakoniku

Beograd, 10. marca. p. Kakor znano, je
bil na včerajšnji seji senata izvoljen po-
seben odbor, ki ima proučiti načrt nove-
ga trgovskega zakonika. Danes se je iz-
vedelo, da se bo ta odbor sestel šele, ko
bo v senatu zaključena razprava o novem
proračunu in finančnem zakonu.

Grandi — grof

Rim, 10. marca. br. S kraljevim dekretom
je italijanskemu poslaniku v Londonu in
bivšemu zunanjemu ministru Diju Gradiu
podeljeno grofovsko plemstvo.

Celonočna seja finančnega odbora

Nekatere spremembe predloženih amandmanov — Dve važni določbi za občine — Trošarina na obutev

Beograd, 10. marca. p. Finančni odbor
narodne skupščine je v pretekli noči malo-
ne do jutra razpravljajal o finančnem zaka-
nu in novih amandmanih. Tudi nočna de-
bata je bila zelo ostra. Poslanec vladne ve-
čine Živoja Milanović je predlagal, da se
ukine poštinska oprostitve za službeno ko-
respondenco zadržnih zvez. Poštni minister
in večina finančnega odbora sta ta predlog
sprejela. Tako so prenehale olajšave, ki so
jih doslej uživale zadržne organizacije.

Glede pavšaliranega davka za obrtnike v
mestih z manj ko 20.000 prebivalcev se je
prvotna določba toliko spremenila, da va-
jenici ne prihajajo več v poštev za davčno
osnovo in da se lahko poslužijo olajšave tu-
di oni obrtniki, ki delajo na zalogo. Pred-
log narodnih poslancev JNS, da bi se pri-
znala pavšalizacija tudi obrtnikom, ki upo-
rabljajo male motorje z maksimalno močjo
dveh konjskih sil, je večina odklonila.

Pavšalizacija obrtnega davka je postala tako
za kraje, kjer porabljajo obrtniki male stro-
je, brez pomena.

Po sklepu večine finančnega odbora se
je določila trošarina po 1 Din tudi na coklje
iz krovčevega usnja. Opanke so izzele od
trošarine. Obutev iz gume, kavčuka, platna,
klobučevine, itd. pa bo otrošarinjena s tre-

mi, mesto s predlaganima dvema dinarje-
ma na par. Odredba glede učiteljic in zaba-
vilj, ki se poroče z neučiteljem, se spre-
mi tako, da se odpušte iz službe z dnem, ko
sklenejo zakon.

Sprejeta sta bila tudi dva važna, čisto
politična amandmana za notranjega mi-
nistra. Ministru se je za šest mesecev podal-
jšala pravica, da pregrupira občine brez
ozira na tozadevne določbe zakona o občinah
še dalekosejši je drugi amandman po
katerem smejo občinski odbori iz važnih
državnih razlogov odstraniti iz službe ob-
činske uslužbenca. Poleg občinskih odborov
pa ima to pravico tudi ban.

Po nadaljnjem pooblastilu bo smel poštni
minister v Banjaluki ustanoviti novo pošto
direkcijo.

Kakor znano je bil lani iz finančnega za-
kona črtan za rudarje privilegij na osnovi
čl. 219 obrtnega zakona, po katerem so ima-
li v primeru boleznij enake pravice kakor
drugi delavci, torej pravico do 8-dnevne
plače poleg onega, kar so prejeli od bra-
tovski skladu. Sedaj se je ta določba to-
liko spremenila, da bodo imele pravico do
tridnevne plače, ne pa tudi do hranarine za
te tri dni iz bratovske skladnice.

Madrid resno ogrožen

Znatni uspehi najnovejše in obenem najhujše ofenzive Francovih čet proti Madridu

Pariz, 10. marca. br. Borbe, ki so se pri-
čele v ponedeljek ter se razvijajo z naj-
večjo ostroščjo na vseh madridskih fron-
tah, predstavljajo najvažnejšo akcijo od za-
četka španske državljanske vojne. Po do-
sedanjih neuspešnih ofenzivah in napadih na
Madrid je sedaj general Franco zbral veči-
no svojih čet, ojačanih z močnimi italijan-
skimi in nemškimi oddelki ter opremljenih
z najnovejšimi pridobitvami vojne indus-
trije, in zapolčel južno do Sigüenze veliko ofen-
zivo, s katero hoče pasti Madridu v hrbet
in popolnoma odrezati vladne čete, ki se
bore v odseku Madrid-Escorial. Če se mu
to posreči je padeč Madrid neizbežen.

Vladne čete bi bile v tem primeru obko-
ljene od vseh strani in bi se morale vdati
na milost in nemilost. To bi pomenilo kon-
čni poraz valencijske vlade in zmago na-
cionalistov.

General Franco izvaja svoje ofenzivne
operacije na 40 km dolgi fronti od La To-
be na guadaraskih planinah do malega
mesta Sigüenze. Prvi trije dnevi so prin-
esli generalu Francu znatne uspehe. Nje-
gove čete so prodrele v globini 10 do 15 km
in zavzele več vasi. Ti uspehi so izzvali
veliko veselje v nacionalističnem taboru
in v taboru njihovih simpatizerjev, ki že
računajo z vso gotovostjo s padcem Ma-
drida.

V Madridu je zavladala velika nervoznost,
vendar so branitelji Madrida trdno odloče-
ni vztrajati do konca. General Mija je da-
nes izdal odlok, da se morajo v teku 24 ur
javiti v vojaško službovanje letniki 1932
do 1936. Vse razpoložljive čete so bile po-
slane na fronto, da ustavijo nadaljnje pro-
diranje nacionalistov. V zapadnem odseku
so imele vladne čete velike uspehe in so
pregnale oslabljene čete generala Franca iz
njihovih dosedanjih postojank, tako da je
bil general Franco prisiljen odtegniti del
čet na južnem bojišču in jih poslati na po-
moč.

Na asturski fronti so vladne čete v ofen-
zivi. Danes so pregnale nacionaliste iz do-
sedanjih postojank in napredovale za več
kilometrov.

Francova letala so v pretekli noči zopet
bombardirala Barcelono in barcelonsko lu-
ko ter razdejale več vojašnic in vojaških
skladšč.

Le še 17 km od Guadalajare

Rim, 10. marca. d. Cete generala Fran-
ca so samo še 17 km daleč od Guadalajare.
Davi so zavzele križišče pri Toriju. V
zadnjih dveh dneh, od začetka ofenzive, so
prodrele 40 km daleč.

ske banovine, ki sta ves dan posredovala
med delavstvom in delodajalci. Ti so v na-
čelu pristali, da se kolektivna pogodba
razširi na nekatere druge kategorije de-
lavcev, vendar naj bi se pogajanja glede
mezd pričela šele tedaj, ko se delavstvo
vrne na delo (sedaj dobe delavci na skla-
diščih 42 Din na dan, pri nakladanju ladij
pa 60 Din). Zdi se, da pa obema uradni-
koma banske uprave uspejo, da se stavka
konča, nakar bi se z njihovim posredova-
njem pričela pogajanja. Če jutri stavka ne
bo končana bo moralo vojaštvo pretovorniti
na ladje koruzo, last »Prizadac«, ki je držav-
na ustanova. Lesni izvozniki, ki imajo
na potu blago za izvoz preko Sušaka so
zelo v skrbeh, ker bodo morali plačati
znatne stojnine za vagono, sicer morajo
vagono, ki čakajo na raznih postajah, zla-
stati v Srbskih Moravicah in v Karlovcu raz-
tovoriti.

Stavka v Le Havreu

Pariz, 10. marca. b. Vsi nameščenci pa-
rokovnih družb so včeraj napovedali stavko
za 22 ur.

Ves denar bratovskih skladnic se mora naložiti v Državni hipotekarni banki

Beograd, 10. marca. p. Današnje »Službene novine« so objavile uredbo ministra za šume in rudnike, po kateri so na podlagi zakona o ureditvi vrhovne državne uprave ter pravil bratovskih skladnic ter »v svrhu zaščite pri njih zavarovanih rudarjev in nameščencev« bratovske skladnice dolžne v bodoče ves denar, ki ga nameravajo naložiti pri zavodih, naložiti izključno pri Državni hipotekarni banki v Beogradu, odnosno njenih podružnicah, ves denar pa, ki so ga že naložile pri privatnih zavodih ali v sreskih, občinskih ali mestnih denarnih zavodih, prenesejo na Državno hipotekarno banko v čim krajšem času.

Anketa o sanaciji bratovskih skladnic

Beograd, 10. marca. p. Ker se je izkazalo, da so dohodki, ki so predvideni po uredbi o sanaciji bratovskih skladnic, za sanacijo nezadostni, je ministrstvo šum in rudnikov sklicalo za večerj anketo zastopnikov vseh

prizadetih delodajalcev in delojemalcev organizacij ter bratovskih skladnic. Anketa je bila v prostorih glavne Bratovske skladnice v Beogradu, Ljubljano, odnosno dravske banovine sta zastopala dr. Sporn in Kemperle.

Pri razpravi se je ugotovilo, da bo treba najti nova sredstva za sanacijo bratovskih skladnic, pri čemer se bo moralo vpoštevati izredno težko stanje rudarjev, ki imajo premajhne plače da bi se kakorkoli na novo obremenili. Prav tako pa se je treba ozirati tudi na občo gospodarsko krizo ki ne dopušča, da bi se na drugi strani rudarskim podjetjem nalagala nova bremena, ne da bi bili s tem prizadeti zopet v prvi vrsti rudarji. Vsekakor morajo biti nove davjave zmerno tako da se bo zaenkrat odpravil le blaginjski deficit in se ustvarile majhne rezerve za bodočnost. Seje če bi se gospodarske prilike za blaginjo popravile, bi se smela vsina novih davjav ne nekoliko spreminiti. Večina zastopnikov na anketi se je postavila na stališče, naj se za sanacijo bratovskih skladnic bolj obremenijo slovenski rudniki, kakor rudniki v drugih pokrajinah.

Dr. Maček se je že vrnil

Bil ni na Dunaju, temveč samo v Gradcu

Gradec, 10. marca. w. Dr. Maček se je v Parkhotelu sinoči pozno v noč posvetoval z dr. Krnjevičem. Oba sta prenočila v hotelu. Danes dopoldne se je dr. Krnjevič odpeljal proti Dunaju. Dr. Maček pa je obiskal graškega zdravniškega specialista prof. dr. Hoferja. Ob 11. se je z avtomobilom odpeljal nazaj proti Jugoslaviji v smeri na Maribor. Ves čas njegovega bivanja v Gradcu je bil hotel po policijsko skrbno zastražen, da bi se preprečil vsak incident.

Rogaška Slatina, 10. marca. d. Na povratku iz Avstrije so danes dopoldne prišli preko Maribora v Rogaško Slatino dr. Maček in njegovi spremljevalci. Obedo-

vali so v hotelu »Pošta« potem pa nadaljevali pot proti Zagrebu.

Zagreb, 10. marca. o. Okrog 5. popoldne se je dr. Maček vrnil v Zagreb. Njegov povratek je vzbudil precejšnje presenečenje, ker so po njegovem izjavi, da bo šel na Dunaj in da se bo vrnil šele pred Veliko nočjo. Ni se znan, ali so bile javnosti dane napačne informacije, ali pa je dr. Maček na osnovi svojega razgovora, ki ga je imel z dr. Krnjevičem, smatral za potrebno, da se čimprej vrne.

Po povratku dr. Mačka iz Avstrije so se zbrali v njegovi pisarni vsi vplivnejši voditelji bivše HSS. Posvetovanja so trajala do kasno zvečer.

Anglija v obrambi ČSR

„Times“ pozivajo angleško vlado, naj jasno opredeli svoje zadržanje v kampanji proti ČSR

London, 10. marca. b. »Times« objavljajo naslednji poziv »Vladji Njegovoga Velikanstva«, ki je zbudil v vseh londonskih političnih in diplomatskih krogih izredno pozornost:

Z vedno večjim vznemirjenjem zasledujemo hujkanje nemškega časopisa in nemških uradnih govornikov proti Češkoslovaški, ki se je sedaj razširilo tudi na italijansko in madžarsko časopisje. Kolikor smo se mogli do sedaj sami prepričati, se vse to hujkanje opira na neutemeljena in nedokazana poročila o dozdnevni boljsevizijski češkoslovaške države, o njenih agresivnih vojaških pripravah in prav tako dozdnevni vazalski zvezi s Sovjetsko unijo.

Kaj more biti cilj takšne propagande? Vsekakor samo izolacija Češkoslovaške, njena odtujitev od njenih zaveznikov v

Mali antanti in v ostali Evropi. To hujkanje je v ostalem zelo podobno znani nemški kampanji proti madžarski vladi pred nemško intervencijo v Španiji. Ako bi se dopustilo, da utegne Češkoslovaška postati druga Španija, potem je dovolj razloga za bojazen da je vsaka lokalizacija tega konflikta nemogoča. Zato se nam zdi nujno potrebno, da vlada Njegovoga Velikanstva ne izgublja se naprej svojega časa in jasno opredeli svoje zadržanje v tej zadevi, da ne bo še naprej zbuja neupravičenega upanja, da ne bo Anglija pobijala napadov in vmešavanja v tako mirno in demokratično državo kakršna je Češkoslovaška.

Ta poziv vladi so podpisali nekateri poslanci in mnogostevilne odlične angleške politične osebnosti.

Konferenca o surovinah

Anglija odločno proti gospodarski avtarkiji posameznih držav

Zeneva, 10. marca. b. Na mednarodni konferenci strokovnjakov za bojloso razdelitev surovin, ki se je začela v ponedeljek, so zbudila pozornost izjavljanja angleškega delegata sira Leight-Rossa, ki je angleško stališče v tem vprašanju označil v naslednjih točkah: 1. Anglija je mnenja, da ne more danes sama sebi zadostiti v gospodarskem pogledu nobena država, naj ima kolonije ali ne. Vprašanje surovin in prehrane se ne da urediti z golim odstopom ozemelj. Zato Anglija odklanja take rešitve. 2. Sedanja produkcija surovin na svetu popolnoma zadostuje za potrebe vsega človeštva. Potrebna je samo boljša razdelitev surovin in morda povečanje produkcije z novimi metodami. 3. Anglija ve iz lastne izkušnje, da se kolonijalske investicije redkokdaj ali nikoli izplačajo. 4. Po vsem tem Anglija ne zagovarja v vprašanju su-

rovin politike odprtih vrat, torej svobodnega dostopa vseh narodov v kolonije, ker je mnenja, da bi taka politika kolonijam samo škodovala.

Na današnji seji odbora za surovine je član švicarskega odbora Stuchy med drugim dejal, da je treba olajšati nabavo surovin in da je edina težkoča pri tem način plačevanja. Poudaril je tudi potrebo, da se nabavijo točni podatki iz držav, ki nimajo surovin.

Sovjetski izvedenec Rosenblum je izjavil, da ne more sodelovati v tej debati, ker o tem vprašanju niso konzultirali narodov, ki so pri teh stvareh najbolj zainteresirani Rusija sicer nima teritorialnih zahtev, zainteresirana pa je pri pravišanju surovin kot uvoznica in izvoznica. Rusija se bo pridružila vsaki dobri organizaciji razdelitve surovin.

Zakaj manevri ob Libiji

Preizkušnja udarnosti italijanske vojne mornarice za primer konflikta na Sredozemskem morju

Rim, 10. marca. o. Italijanski pomorski manevri ob obali Libije so kot predigra velikih manevrov, ki bodo ob Sredozemskem morju, izvajali veliko pozornost v angleški javnosti. Angleški pomorski strokovnjaki ki ocenjujejo strateške namene teh manevrov, opozarjajo, da ima lahko italijanski oboroževanje velike posledice za nadaljnji razvoj položaja na Sredozemskem morju. Po angleških trditvah imajo italijanski pomorski manevri namen preizkusiti kapaciteto italijanske vojne bro-

dovja in letalstva da bi se v primeru vojne zaprti s koncentrirano akcijo pomorski prehod med afriško obalo in Sicilijo ter presekala pomorska zveza med Gibraltarjem in Suezom. Pri teh manevrih bi se imela v prvi vrsti preizkusiti sposobnost italijanskih pomorskih oporišč na malih otokih med afriško obalo in Sicilijo, izmed katerih je najbolj utrjen otok Pantelleria. Razen tega naj bi se začelo oboroževanje pomorskih in letalskih oporišč s sistemom utrditv zgrajenih na obalah Libije.

Francosko obrambno posojilo odobreno

Pariz, 10. marca. o. Francoska poslanska zbornica je večerj po celodnevni seji ponot sprejela zakon o razpisu posojila za državno obrambo s 470 glasovi proti 39, dočim se je 92 poslancev vzdržalo glasovanja. Na današnji večerni seji je z 251 proti 1 glasu odobril zakonski načrt o posojilu tudi senat.

Zunanje politična razprava v čl. parlamentu

Praga, 10. marca. b. V zunanje politični debati je večerj govoril zastopnik Madžarov Fülöp, ki je v imenu svoje stranke sicer odklonil ekspoze zunanje ministra dr. Krotke. Vendar je izrazil upanje, da bo prišlo do političnega in gospodarskega

zblizanja z Madžarsko, ki je v zadnjem času v tem pogledu že pokazala nekaj dobre volje. Zastopnik češke ljudske stranke Svetlik se je dotaknil zlasti habsburskega vprašanja in označil avstrijski legitimizem v sedanji dobi za anahronističen. Habsburška dinastija nima v sedanjih razmerah nobene posebne misije in nastaja zato sam po sebi upravičen dvom, ali bi se ne lotila spet svoje znane zgodovinske misije nemškega naroda.

Maršal Foch poleg Napoleona

Pariz, 10. marca. AA. Truplo maršala Focha bodo 30. marca prepeljali iz dosedanjih grobnice v Parizu v Invalidski dom ter ga položili poleg krste Napoleona I.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Beleške

Ljubezen do bližnjega

V zagrebških literarnih krogih je vzbudil precej ogorčenja članek, ki je za Božič izšel v klerikalnem tedniku »Nedelje«. Članek je skušal dokazati, da je bil znani pokojni hrvatski pisatelj Ante Kovačić hud pijanec in da je zavoljo pijanstva umrl v norišnici. V listih se je oglasila cela vrsta verodostojnih prič, ki so dokazale, da so očrti »Nedelje« nekrščanska laž. Pokazalo se je tudi, da se je bil pokojni Kovačić krogu »Nedelje« hudo zameril zaradi tega, ker se je poročil z učiteljico pravoslavne vere.

Sedaj objavljajo zagrebške »Novosti« k celi aferi še zanimiv epilog. Poročajo namreč, da je bila številka »Nedelje«, ki je tako grdo skrunila spomin pisatelja Kovačića, ravno za Božič dostavljena eni njegovih hčer s priloženo položnico za plačilo naročnine. Nekaj kasneje je nek brumna duša isto številko »Nedelje« potisnila v roke drugi Kovačičevi hčeri, ko je bila v cerkvi pri nedeljski službi božji.

Nacionalisti v Bosni

V občini Koševu v sarajevski okolici so bile v nedeljo že tretje naknadne občinske volitve. Postavljene so bile tri liste, glavna bitka pa se je vršila med listama JRZ in JNS. Lista JNS, ki je bila z nosilcem Ilijo Nikolićem vložena kot »neodvisna nacionalna lista«, je zmagala s 748 glasovi. Lista JRZ je dobila 630 glasov, tretja lista pa samo 11 glasov.

Kdo je zmagal v Nevesinju?

V veliki hercegovski občini Nevesinju so bile prejšnje nedelje občinske volitve. V listih je bilo objavljeno, da je zmagala združena opozicija, ki je dobila 2341 glasov, dočim je ostala lista JRZ z 1838 glasovi v manjšini.

Ponedeljski »Jugoslovanski list« v Sarajevu objavlja sedaj pismo predsednika krajevnega odbora JRZ v Nevesinju Sulejmana Hajrovića, ki se pritožuje, da so časopisna poročila o volitvah v Nevesinju netočna. Po njegovi trditvi ni res, da je zmagala lista združene opozicije, marveč je zmagala čista lista JNS, podpirana od vodstva stranke in samega predsednika Petra Živkovića ter posebej še od narodnega poslanca JNS Sekule Zečevića. Kot dokaz, da so njegove ugotovitve resnične, navaja Sulejman Hajrović tudi to, da so bile po volitvah manifestacije, pri katerih so pristali zmagovite liste vzklicali in prvi vrsti Petru Živkoviću in Jugoslovanski nacionalni stranki.

Zboraški shod v Zagorju

V nedeljo je bil v kinu Triglav v Zagorju shod Ljutičeve stranke Zbor. Shod je bil dobro obiskani, vendar pa se je pokazalo, da so bili med poslušalci zelo število zastopani socialisti, ki so z mediki neprestano motili oba govornika gg. Zupančiča iz Ljubljane in dr. Mazka iz Litije. Socialisti so zahtevali, naj dobi besedo tudi njihov govornik g. Arh, vendar pa je bila ta zahteva odklonjena z utemeljitvijo, da dovoli oblast govoriti samo onim, ki so ji bili kot govorniki prijavljeni.

Demokratska zajednica?

Beograjsko »Vreme« obirno razpravlja o možnosti, da se osnuje iz strank srbijske izvenparlamentarne opozicije kot enotna politična formacija Demokratska zajednica. Po informacijah »Vremena« je v vrstah beograjske združene opozicije vedno več ljudi, ki zahtevajo, da se od neprestanega konferiranja preide k podrobnejemu in borbenemu delu med ljudstvom. Najbolje je to stremeljenje med davidovičevci, ki so se odločili obnoviti in reorganizirati svojo stranko, Obenem pa okrog nje kot jedra zbrati v širo »Demokratsko zajednico« vse politične stranke in frakcije, ki se priznavajo k demokratskim načelom. Če ta mesec se bo zaradi tega sestala glavni odbor bivše demokratske stranke, ki je bil izvoljen 1. 1927. Glavni odbor šteje okrog 50 članov, ker je druga polovica deloma pomrla, deloma pa prešla v JNS ali JRZ. Ali se bodo akciji davidovičevcev pridružili tudi staroradikali, se sedaj še ne da reči.

Eksplotacija gozdov

Pri razpravi o proračunu ministrstva za šume in rudnike je govoril tudi znani nemurni korektor skupščinskih zapisnikov, opozicijski zemljoradnik Voja Lazić. Razpravljaj je o eksploataciji naših gozdov in o pritožbah, da gredo zlasti dobički iz bosanskih gozdov v žepu tujecev. V Srbiji je v tem pogledu mnogo bolje. »V mojem kraju« je rekel poslanec Lazić »sicer nimamo državnih gozdov, pač pa jih imajo pri Valjevu. Tam državne gozdove izsekavajo domačini, ne pa tujci. Njih eksploatacija se na veliko vrši pred vsakimi volitvami. Vsaka volilna vlada namreč dovoli kmetom, ki se obvežejo voliti njene kandidate, da po mili volji sekajo po državnih gozdovih.«

Po mnenju Voje Lazića je ta način eksploatacije državnih gozdov za domače prebivalstvo mnogo bolj koristen od bosanskega načina.

Proračun savske banovine

V ponedeljek se je začelo proračunsko zasedanje banskega sveta v Zagrebu. Proračun znaša 227 milijonov dinarjev in je za 46 milijonov višji od sedanjega. Kakor v drugih banovinah gre tudi v saveški povšek proračuna v prvi vrsti na račun prevzema vzdrževanja osnovnih šol. Da se to no. vo vreme krije, je uvedena posebna šolska doliada v iznosu 30% na vse neposredne državne davke. Na osebne izdatke odpade 20, na materialne pa 80 odstotkov proračuna. Banekih nameščenec je ravno 3000. Banovina ima 41 milijonov dolga.

Odlikovanje pomočnika prometnega ministra

Beograd, 10. marca. AA. Rumunski poslanik na našem dvoru Viktor Cadere, je danes dopoldne izročil pomočniku prometnega ministra inž. Petru Senjanoviću visoko odlikovanje, veliki križ romunske krone, ki ga je z njim odlikovaj kralj Karol II. Prav tako je pomočniku prometnega ministra inž. Senjanoviću izročil odlikovanje francoski poslanik Dampierre in sicer red legije časti oficirske stopnje, ki ga je z njim odlikoval predsednik francoske republike Lebrun.

Dr. Vinko Vrhunec, predsednik Društva za ceste:

O cestnem fondu

V vprašanju, kje in kako dobiti finančna sredstva, ki so potrebna za modernizacijo in izpopolnjevanje naše cestne mreže, je začet ves naš takozvani cestni problem. Za ta namen potrebni zneski niso malenkostni ter jih je pri naših razmerah gotovo težko dobiti. V tej okolnosti leži edino opravilo za žalostno stanje našega cestnega omrežja, ki je danes brezdvomno slabše kakor pred 20 leti. Če pomislimo, da so medtem druge države svoje ceste modernizirale ter tako ustvarile glavni pogoji za razvoj avtomobilizma in turizma, šele prav občutimo svojo zaostalost in ogromno gospodarsko škodo, ki jo pri tem trpimo.

Program cestnih del v državi in v naši banovini

Po programu gradbenega ministrstva naj bi se uredile in izgradile mednarodne zveze, ter se ne dograjni deli državnih cest v dveh etapah: v prvi približno 2000 km, za kar bi bilo potrebno dve in pol milijarde dinarjev, v drugi etapi 2100 km v znesku dveh milijard dinarjev, tako da bi bilo za izvedbo celotnega cestnega programa v naši državi potrebna vsota štiri in pol milijarde dinarjev.

Na tej osnovi je zgrajen tudi gradbeni program modernizacije cestne mreže v naši banovini. V prvi etapi izvedbe banovinskega programa je proračunjenih 227 milijonov, v drugi 440 milijonov dinarjev. V teh vsolah so vsebovana dela izgradbe sodobnega kolovoza na državnih cestah v banovini za težko prometno obremenitev v dolžini 615 km, delna modernizacija važnih banovinskih cest s površinskimi zastorom za srednji in lahki promet ter gradnja nove cestne zveze za mešani promet Ljubljana – Sušak. Kako daleč smo od izvedbe tega programa, dokazuje navedba, da je v ta namen dosedaj iz enomilijardnega posojila za javna dela stavljen naš banovinski razpolago le 33 milijonov ter da banovinski proračun v svojih rednih izdatkih razumljivo predvideva samo neznatne zneske za dovršitev započetih cestnih del. Pri tem tempu cestnih del torej bi samo za izvedbo ožjega programa rabili 20 do 25 let, ker se milijardna posojila za javna dela seveda ne bodo mogla najemati vsako leto.

Cestni fond pri nas in drugod

Večina evropskih držav je v vprašanju finansiranja cestnih del rešila potem ustanovitve cestnega fonda kot javnopravnega telesa, ki postane nosilec finančnih transakcij na ta način, da se mu zakonito zagotavlja stalni letni dohodek, ki služijo za amortizacijsko službo posojil, najetih za izvedbo cestnega programa. V Češkoslovaški je tak zakon že v veljavi od leta 1927, na Poljskem od leta 1961, v Avstriji od leta 1933, v Bolgariji od leta 1964, pri nas pa smo sedaj komaj na tem, da o ustanovitvi in notranji ureditvi cestnega fonda šele razpravljamo na podlagi uradnega načrta, ki v sled svojih nedostatkov ima malo izgleda končnega uzakonjenja.

Z ozirom na pretežno obremenitev našega gospodarstva z javnimi davčnimi in velikimi možnostmi preskrbeti cestnemu fondu z dobičkom dohodkov v obliki novih davkov. Iz sedanjega državnega proračuna se bo brezdvomno moral izločiti velik del dohodkov, ki jih država bagina črpa iz cestnega prometa v obliki carin, takšna na vozila in trošarin na pogonski material. Osnova, no je pričakovanje, da bo modernizacija cestnega omrežja v znatni meri povzdignila avtomobilski in turistični promet, iz katerega naslova bodo pritekala nova finančna sredstva za odplačilo izdatkov za ceste. Pri vsem tem bodo tako zbrana sredstva komaj zadostovala za časovno precej razlegljeni ožji program izvedbe cestnih del po vrstnem redu nujnosti in važnosti teh prometnih zvez za turistični promet in gospodarsko povzdigo dotičnih krajev.

Sredstva cestnega fonda se ne smejo razdeliti na nevažna cestna dela

Katera dela bi se v Sloveniji izvršila leži na dani; modernizacija upadnih cest iz inozemstva na evverzopadu in severu z nadaljnjim zvezo proti notranjosti države preko Zagreba in gradba cestne zveze Slovenije z morjem. Vsa finančna sredstva, ki bodo cestnemu fondu stala na razpolago iz kateregakoli naslova, se morajo osredotočiti izključno na izvedbo tega programa. Zapolamo naziranj, da delitev cestnega fonda na državni fond, namenjen za modernizacijo in dograditev državnih cest in banovinski cestni fond, namenjen banovinskim

cestam, ne služi pravi svrhi in ne bo mogla dati polnega učinka. Ker oboje velike težkoče, da najdemo sredstva za izvedbo najnujnejšega programa bi bilo v kvar stvari, santi ta je itak nezadostna sredstva deliti, dasi za koristna in željena, ali manj nujna dela na manj važnih cestah, ki admi-nistrativno veljajo za banovinske. Delitev cestnega fonda na državni in banovinski izvira najbrž še iz časa, ko so se možnosti novih davčnih virov za ta namen presojale ugodnejše nego danes. Koncentrirana uporaba vseh finančnih sredstev cestnega fonda na izvedbo najnujnejšega in v ožjem okviru začetnega cestnega programa se nam zdi prvi pogoj za uspeh te nove institucije, ki ga moramo čimprej videti v stvarnosti na enem ali dveh cestnih delih večjega obsega, a ne razdrobljenega na malec-kostna krpanja.

Denar naj se porabi tam in v korist onega, ki ga je zbral

Pri zahtevi enotnosti uporabe finančnih sredstev cestnega fonda se nam ne zdi vezno njegovo ime. Najvažnejše se nam zdi prisvojitve načela, da se imajo finančna sredstva porabiti tam kjer so bila ubrana. Ta zahteva je smotrna in pravilna iz razloga, ker ima za izvedbo cestnih del prispelati predvsem oni, ki se s cesto koristijo. Uvedba novih javnih bremen v korist naših cest se nam zdi politično-pedagoško nemogoča, ako ni jasno zagotovljeno, da bodo te žrtve prišle v korist onim, ki jih bodo dali. Z ozirom na važnost naših cest za mednarodni promet in zaokroženost cestne mreže z ostalimi deli države bi pri objektivni presoji nujnosti in splošno-državni važnosti cestnih del naša banovina gotovo morala dobiti ne samo ona finančna sredstva, ki jih sama plačuje, temveč tudi dodatni prispevek iz skupnih državnih dohodkov. Zato se naše skušnje v tem vziru daznačne ter zato ne zahtevamo več kakor sami dajemo, vzdržavajoč pri tem še vedno prednost moderniziranja naše cestne mreže pred ostalimi sličnimi deli v drugih pokrajinah. Ako tako raziramo prode, potem bi sredstva cestnega fonda služila ne samo modernizaciji, temveč tudi gradnji novih cest, ki bi se privedno gradile predvsem v srednjem in južnem delu države. Tak način finančnega ustroja cestnega fonda bi v mozem povzročil tudi volnost posameznih banovin, da se potrudijo zbrati čim zadostnejša sredstva za ceste, ker bi vsaka taka žrtve prila neposredno v korist njihovega gospodarstva in kulturnemu napredku. Za izvedbo cestnega programa v gospodarsko šibkejših banovinah pa bi se mogla določiti sredstva, ki se v zvezi s cestnim prometom plačujejo v obliki, pri kateri ni vnaprej določeno, na koga končno padajo kakor n. pr. v slučaju davkov pri uvozu.

Uprava finančnih sredstev za cestna dela onih krajev, ki ta sredstva zbere in samo za vnaprej določena cestna dela po vrstnem redu njihove gospodarske in prometne važnosti, ne oziraje se na njih administrativni karakter državnih ali banovinskih cest, se nam zdi temeljni pogoj, ki mora biti podan, ako želimo ističnost cestnega fonda koristiti in uspeha. Pravna in organizatorna izvajalca tega načela je predmet natančnejšega proučevanja. Vsekakor bi bil ta namen najlažje in najbolje dosežen ako bi se polniranje sredstev za cestni fond, njegova uprava in njegova uporaba prenesta posameznim banovinam, ki bi se seveda morale pri tem točno držati odredene tehnološko-prometne programa. V tem smislu razumemo upravni vidik, naj se uvedejo samo banovinski fond, ki ne bi veljale za banovinske ceste kot trivske vsedržavne cestnega fonda, kakor je v sedanjem načrtu zakona predvideno, temveč sami bili nosilci tehnične, prometne in finančne politike in izvedbi cestnega programa.

Pod vidikom teh razlogov naj bi se dotedanja stališča naših gospodarskih strokovnih in turističnih organizacij revidirala ter zavrglo naziranje dvotrinega sistema v cestnem fondu. Zadeva zasluži največje pozornosti naše javnosti in politikanih faktorjev v državni upravi; kajti z našimi interesi neskladni cestni fond nam bo s svojo zadostitvijo na dolgo dobo let vnaprej ne samo naprtil težka finančna bremena, marveč sploh onemogočil nacionalno izgradbo našega cestnega omrežja in dozdnevni bodočnosti. V takem slučaju bi morali ustanoviti cestnega fonda odločno nasprotovati v pričakovanju da pozneje vendar enkrat nastopi trenutek, ko bo možna pravilna in neprepisna rešitev našega cestnega problema.

Ustanovitev sreske mladinske JNS v Kamniku

Kamnik, 9. marca. V dvorani Narodne štitalnice se je vršil v nedeljo ob 10. ustanovni občni zbor sreske mladinske organizacije Jugoslovanske nacionalne stranke. Zanimanje za ta pokret je izredno veliko. Poina dvorana je bila najbolj dokaz za to, Občnega zbora so se udeležili poleg domačinov tudi številni člani iz Domžal, Mengeš, Rodmež, Homca, Tuhinje, Stranj itd.

Občni zbor je otvoril predsednik pripravljalec odbora tov. Bojan Polibregar ki je prisrčno pozdravil vse navzoče in predlagal, da se odpošlje udanostna brožavka Ni, Val, kralju Petru II., predsedniku JNS Petru Živkoviću in generalnemu tajniku dr. Albertu Kramarju, kar je bilo z navdušenjem sprejeto. Nato je kratko razložil namen ustanovitve mladinske organizacije. Predsednik mladinske JNS za Ljubljano tov. ing. Rus je toplo pozdravil acilnost nacionalne omladin, v kamniškem srezu, ki je za Ljubljano in Maribor prvi sraz, kjer se je ustanovila sreska organizacija. Izbrano idejno in organizacijsko poročilo je podal nato tov. Andrej Uršič, ki je med drugim dejal, da je za razvnanje današnje gospodarske in politične prilike v gotovi meri odgovorna tudi mladina. Novo vodstvo JNS pa poleg veliko važnosti na mladino in jo sprejema z odprtimi rokami kot sodelujočega čimtelja pri izvajanju jugoslovanske nacionalnega programa. Rač v mladinskih organizacijah JNS ima mladina neomejene možnosti, izvajati svoji gospodarski, socialni, kulturni in politični program za vse stanovne posebej za kmetijske, delavskega in obrtniškega. Govornik je pozval vse navzoče, naj se z vso lubežnostjo oklene jugoslovanske nacionalnega pokreta, katerega ideja je blagoslovljena s krvo in kost-

mi naših najboljših sinov. Tajnik banovinskega odbora JNS g. dr. Marjan Zajec je podal nato kratek politični pregled, za njim pa je g. Anton Cerer toplo pozdravil akcijo nacionalne omladine in je želel kar največ uspehov.

Sledile so volitve, pri katerih so bili oglašeno izvoljeni tovarši: predsednik Burkelica Anton iz Tuhinje, poslovedski podpredsednik Polibregar Bojan, tajnik Cerer Berto, njegov namestnik Bervar Franc, Bogorin Vladimir Nace njegov namestnik, Polibregar Slavko, odborniki Kane Ivo iz Mengeš, Kristan Franc iz Vodic, Vode Naudie iz Komende, Knez Anton, Flare Alban, Stare Dušan Palma Josip in Jagodje Dušan iz Kamnika, v revizijski odbor pa tovarši Fle-ne Jože in Cumar Zoran iz Kamnika in Osepek Ivan iz Volčjece potoka.

Ves občni zbor je potekel v najlepšem redu. Bil je praznik nacionalne misli v Kamniku in močnega manifestacije nacionalne ideje celega sresa. Vse hotenje je izkazovalo v tem da hoče biti mladina v izjavi svojega gospodarskega, socialnega in kulturnega programa popolnoma samostojna.

Vremenska napoved

Zemunska: Oblačno z dežjem v zahodni polovici države in v severnih krajih, delno oblako v ostalih krajih. Temperatura bo padla v severozahodnem delu, zrasla bo pa drugod.

Zagrebaški: Pretežno oblako vreme. Pričakovati je poslabšanje vremenskih prilik.

Dunajska: Hitra in temeljita izprememba vremena, najprej bržkone prehodno zboljšanje in dvig temperature.

Poslednja pot msgr. Toma Zupana

Ljubljana, 10. marca. Ob navzočnosti ogromne množice občanov je danes popoldne v Ljubljani in z njo vsa Slovenija spremljala monsignorja Toma Zupana, največjega narodnega duhovnika te dobe, k večnemu počitku. Pogreb je vngvič nazorno izpričal, kaj je bil pokojni prelat in papežev tajni komornik svojemu

stopil pred krsto predsednik mestne občine dr. Adlešič in v izbrnem govoru orisal pokojnikovo življenje kot življenje in delo vzornega, svetniško navdignjenega duhovnika, vzgojitelja, narodnega borca in kulturnega tvorca, ki bi si ga po pravici vsa naša duhovščina lahko stavila za vzgled. Med gostim špalirjem, ki se je

poklonil njegov pranečak. Za praporom Društva rokodelcev, ob katerem je stopalo odposlanstvo organizacije, ki je imela v pokojnem monsignorju enega svojega najbolj zaslužnih zaščitnikov, sta sledila zvoza z duhovščino, za zastopnikom Pogrebnega zavoda, ki je na blazini nosil red Sv. Save, najvišje odlikovanje, ki ga je bil pokojnik za svoje narodno delo prejel, pa se je pomikal voz z krsto, v katerega sta bila vprežena dva para vranec. Za krsto je šla najprej soproga monsignorjevega pranečaka gospa Vojka roj. Prelovčeva, hčerka komponista in predsednika Hubadove župe Zorka Prelovca s svojo rodbino, a za ostalim daljnim sorodstvom so se zvrstili vaščani z Okroglega in župljani iz Naklega. Med oficelnimi predstavniki oblasti sta stopala najprej ban dr. Natlačen in komandant divizije general Tonič pa župan dr. Adlešič s soprogo in podžupanom dr. Ravniharjem, zastopnik rektorja univerze kralja Aleksandra prof. dr. Kidrič, predsednik CMD inž. Mačkovešek s seniorjem naših narodno-obrambnih delavcev, častnim predsednikom šentpeterske podružnice Rohmanom, predsednik Jadranske straže bivši podban dr. Pirkmajer, predsednik ZKD ravnatelj Jeran in bivši prosvetni šef direktor Breznik, predsednik Doma slepih kanonik dr. Klinar, zastopnik Sokolstva prosvetar Pohar, ga Krofotova s številnim odposlanstvom narodnega ženstva in še dolga vrsta narodnega občinstva, med katerim smo opazili zlasti lepo število pro-

Iz Alojzijeve neso krsto na pogrebni voz

narodu. Dasi je bil formalno pokopan z vsemi častmi, ki pritečejo visokemu cerkvenemu dostojanstveniku, je pogreb po svoji zunanji podobi, predvsem po udeležbi javnosti še enkrat, poslednjičkrat potrdil, da Toma Zupan ni bil zgolj duhovnik, kakor jih imamo na tisoče, temveč velik človek in narodni buditelj, ki se je s svojim življenjskim delom resnično vsemu narodu izročil v last. Tisoči gledalcev, ki so s trotoarjev spremljali njegovo poslednjo pot skozi mesto, so lahko opazili, da je za njegovo krsto pri vsej slovesnosti

nagnetel obakraj ceste in ki je skozi vse mesto spremljal monsignorjevo poslednjo pot, se je nato razvil mrtvaški sprevod, ki je bil kljub obveznemu sijaju sam po sebi precej skromen, in krenil najprej do stolnice. Tu so krsto z voza prenesli v cerkev, ki se je bila medtem napolnila že skoraj do zadnjega kotička, da so s težavo našli prostora v nji samo še najodličnejši izmed pogrebcev. Škof dr. Rožman je z ostalo duhovščino opravil slovenske pogrebne molitve »Reši me«, pevski zbor Glasbene Matice pa je v latinskem jeziku

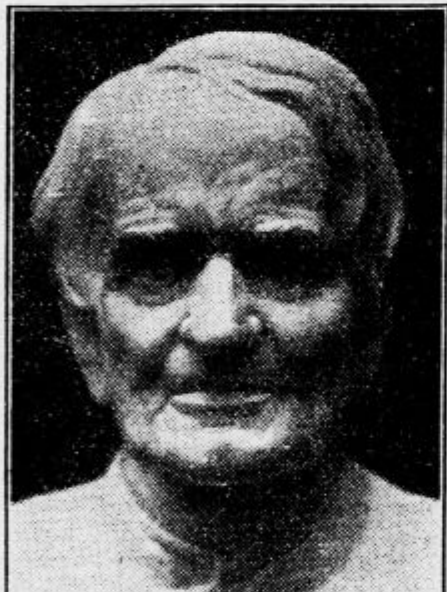
Z duhovniško asistenco vodi škof dr. Rožman sprevod v stolnico

stopalo razmeroma malo duhovščine. A ker je hotelo naključje, da ni mogel pogrebu prisostvovati niti njegov edini, še živeči oziroma sorodnik, g. Ladko Zupan, se je za prelatovo krsto skoraj neposredno razvrstil narod sam. V tej navidez drobnj okoliščini je bil skorajda glavni poudarek monsignorjevega poslednjega romanja skozi Ljubljano. V tem se je še enkrat izkazala tista občečloveška širokogrudnost, ki je označevala vse dejanje in nehanje njegovega življenja, in s tem je bilo še enkrat poveljano načelo, ki mu je ravno vse žrtvovanje: od naroda ga je prejel, narodu je vrnil svoje življenje.

V Alojzijevešči, v katerem prebil lep kos mladosti kot vodja in vzgojitelj, je bila večeraj in danes krsta z njegovim truplom izpostavljena v hišni kapeli, in tu so k njemu še enkrat poromale trume učencev in čestilcev, ki si jih je bil pridobil v vseh socialnih plasteh in v vseh kulturnih krogih naše javnosti. Za 15. uro je bil najavljen pogreb, a že zdavnaj poprej so se začele pred hišo žalosti na Poljanski cesti zbirati množice občinstva, da visokemu duhovnemu gospodu in narodnemu borcu izkažejo poslednjo čast. Malo pred 15. so krsto prenesli iz kapele na hišni prag, nato pa se je v dveh kočijah iz škofijskega dvorca pripeljala duhovščina, ki ji je pripadla naloga, da opravi poslednje svečanosti: v eni škof dr. Gregorij Rožman s kanonikom dr. Volcem in dr. Zupanom, v drugi ostala njegova asistenco. Ko je škof v črni obleki in z belo mitro na glavi odmolil prve pogrebne molitve, je pevski zbor Glasbene Matice pod vodstvom direktorja opere Poliča zapel v srce segajočo »Ušliši nas, o Gospod«, nato pa je

ubrano zapel »Glejte, kako umira pravičnik, da je turobno odmevalo ob okovih in se je žalost razlila po srcih ljudi.

Izpred stolnice je sprevod krenil po Stritarjevi ulici, preko Marijinega trga, po Miklošičevi, Masarykovi in Šmartinski cesti proti Sv. Križu. Za lučko, za križem in žalnim praporom so se zvrstili najprej zastopniki pogrebnega zavoda s kopico venca, med katerimi so bili tudi venci ljubljanskega vodstva Ciril-Metodove družbe, kranjske podružnice CMD, kranjske gimnazije, vaščanov z Okroglega in pa velika kita nageljnov, ki jo je svojemu prastricu

Kip Toma Zupana, delo kiparja Ivana Sajovica, last ljubljanske občine

feosorjev, nekaj bivših kolegov velikega pokojnika, a še več med njimi njegovih bivših učencev.

V slovo in čast prelata Toma Zupana je govoril samo prvomestnik CMD g. inž. Mačkovešek. Govoril je takole:

Toma Zupan! Ko se poslavljamo od Tebe, se Te spominjamo s presničnim spoštovanjem in ljubeznijo. Občudovali smo Tvojo žilavost, združeno s plemenitostjo in širokogrudnostjo. Vse te odlike in vrline si prenesel v svojem snovanju tudi na obrambno družbo Ciril-Metodovo tako kot njen soustanovitelj, kakor tudi njen voditelj tekom njenih prvih dveh desetletij. S Tvojim geslom »Mal polož dar domu na oltar« je CMD rasla, nastajale in rasle so pa tudi njene postojanke in trdnjave.

Globoko si občutil pretečo opasnost na naših mejah in zato je bilo stremenje Tvoje v neutrudnem delu pomakniti meje naše žive in tvorne narodne zavesti do skrajnih mej naše govorice, kamor sega slovenski očenaš tam gori v Turah in za Dobračem ter ob robu beneške ravnine.

Mnogo teh postojank ni v osvobojeni domovini, živa tvorna meja narodne zavesti še ni na svojem cilju, marsikje je celo na umiku. Zato pa sprejmi ob slovesu našo obljubo, da Tvojih težej Tvoja CMD ne bo nikdar opustila.

★

Prelat Toma Zupan pa govori z nami tudi po svoji smrti. Takole je nedavno lastnoročno zapisal:

Vsem Vam, ki ste me v zvestih prošnjah to uro spremljali do groba; vsem Vam mojo poslednjo zahvalo! Slednjemu Vas, ljubili gimnazijških učencev — v množnem številu razkropljenim po domovini in daleč po svetu — vsakemu Vas moj zadnji pozdrav!

Milan Pribičević

»Kakor je »Jutro« že poročalo, je v Terstu v Sviči umrl Milan Pribičević, upokojeni polkovnik in narodni poslanec, brat lani umrlega Svetozarja Pribičevića. Spet je ugasnilo dragoceno življenje, posvečeno naši narodni in državni svobodi. Milan Pribičević je bil junak in ideolog naše nacionalne revolucije. Lahko rečemo, da je toliko pomenil za Jugoslovane pod tujim jarmom kakor Iva Škerbić za Srbe.

Milan Pribičević se je rodil na Hrvaškem v vasi Glavinčah v dvorskem okraju leta 1877. Obiskoval je gimnazijo, potem pa je v Karlovcu dovršil študentsko obdobje. Zaprta je bil leta 1896 kot praporščak. V raznih garnizijah, največ pa v Gradcu, je služboval kot avstrijski poročnik in nadporočnik 8 let. Vojski so ga cenili in ljubili. Vsak večer jih je učil zgodovine, zemljepisa in drugih koristnih predmetov. Iz Gradca je bil premeščen v Zagreb, od tam pa je leta 1905 »dežuriral« v Srbijo. Sprejel je bil kot poročnik v srbsko vojsko. Najprej je služboval v Kruševcu, potem pa je bil premeščen v Beograd. Ko je bila leta 1908 ustanovljena Narodna odbrana, je bil izvoljen za njenega glavnega tajnika. Na tem mestu je razvil veliko aktivnost. Prijobil si je zveze z rojaki v Bosni, Hrvaški in Makedoniji ter ustanavljal tamne organizacije NO. Celo ideologijo in metode tega dela je sam napisal v znamenitem revolucionarnem statutu, katerega je pozneje izdal Djordje Nastić ter s svojim izdajstvom povzročil zapovednik zagrebški veleizdajniški proces.

V balkanskih vojnah in tudi v svetovni vojni se je Milan Pribičević junško boril. Posebno se je odlikoval v bitkah pri Jedrenu, na Ovrčnem polju in pri Bitoli, med svetovno vojno pa v ljutih bojih na Ceru in Gučevu. Na krvavem bojišču je postal polkovnik. Prehodil je Albanijo, s Krfa pa ga je vlada poslala v Ameriko, da bi našim izselencem zbiral dobrovoljce za solunsko fronto. To težko nalogo je odlično dovršil in vrnil se je za časa, da je bil deležen zmagoslavne pohode in osvobodno domovino. Sodeloval je tudi pri narodnem svetu v Zagrebu. Po lastni želji je bil upokojen in pri politvah v konstituantno je kandidiral v svojem rojstnem kraju. Pri politvah leta 1923 ni hotel več kandidirati: na Kosovem si je kupil zemljišče in se tja preselil s svojo soprogo Ružo, da se popolnoma posveti kmečkemu delu in življenju. Na Kosovem je ostal do maja leta 1935, ko je bil izvoljen na listi dr. Mačka za narodnega poslanca v svojem domačem dvorskem okraju. Kot poslanec je prebival v Zagrebu, ostal pa je v stikih s svojimi prijatelji v Srbiji in kolonijah na Kosovem. Prišlo je pisal svoje spominke na nacionalno-revolucionarno borbo, v kateri se je tako zgledno in požrtvovalno udeleževal.

V Veliki Reki na Kosovem je živel polnih 12 let. V njegovi hiši so videli gostje samo tri slike: Tolstaja, Napoleona in Danteja. To ni bilo slučajno, zakaj te tri slike so bile izraz gospodarske duševnosti. Milan Pribičević je bil kakor Napoleon hraber požrtvovalen vojak, v bistvu pa je bil kakor Tolstoj mirovljub in človekoljub. Bil pa je tudi kakor Dante moralist in vizionar. Kot nacionalni revolucionar se je šolal pri Masaryku in ko se je z njim zadnje sestal leta 1932, so se pojavila v njegovi sobi četrta slika. Častitljivi državnik-filozof mu je poslal svojo fotografijo, pod katero je lastnoročno zapisal: »Milom drugu Milanu Pribičeviću T. G. Masaryk.«

Zanimiv je še naslednji dogodek iz življenja Milana Pribičevića: Neka ameriška kloparka je hotela ovekovečiti balkanskega junaka-junka za svojo skupino klovov juške grobnice. Za model si je vzela Milana Pribičevića. Upodobila ga je kot srednjeveškega viteza v jeklenem oklepu s šlemom na glavi. Sredi zeleza je lice Milana Pribičevića in kip je posrečen izraz njegove osebnosti. Milan Pribičević je bil vitez v pravem pomenu besede, človek stroge morale, iskren, odličen in ves zavzet za pravico.

Dokler bom živ, mi bo pred očmi, kakršen je bil v zari našega osvobodjenja v Skoplju. Njegova uniforma je bila obnošena, čepica zmečkanja, na plašču sploh ni nosil epolet, a vsa pojava je dajala videz vojaškega dostojanstvenika in odličnega človeka. Na prvi pogled je bilo lezo mrko, temno oči nekam strepe, a ko je spregovoril, je lice zažarelo v sijaju iskrene dobrotljivosti in duševne vedrine. Takoj si doumel in občutil, zakaj so bili vojaki s takim poveljnikom radi tudi v smrt. Dajala ga je izredna skromnost, vojak, ki so služili pod njegovim poveljstvom, pa so znali pripovedovati čudovite zgodbe o njegovem junastvu, o njegovi človekoljubnosti in o njegovi ljubezni.

mladineslovja sedemkrat zapečatena knjiga.

O srednješkolskem profesorju velja, da mu pogostokrat primanjkuje pravega odnosa do učnih področij njegovih tovarišev, o čemer tako točno pravi ljudski glas: vidi le samega sebe in svoj učni predmet ima za najvažnejši. Ker se ni tudi pedagoško izoblikoval, poveljnik učiteljuje v smerih strokovnega specializma in vse preveč predava. Po vzorcu tega srednješkolskega profesorja hočeja ponekod že tudi ljudskoškolski učitelji in učiteljica predavati svojim slušateljem. Sleherni srednješkolski profesor naj bi s svojo znanstveno stroko rajši čim več prispeval k temu, da se bosta fant in dekle, če sta dovolj inteligentna, usposobila samostojno in premišljeno gledati, umevati in ocenjevati konkretno bitje in žitje svojega naroda, pa naj stopa pred njih jezikovna, filozofska, tehniška, verska, prirodopisna ali sociološka stran tega žitja. Zato akademik, ki se pripravlja za srednješkolskega profesorja, ne bi smel misliti samo na svojo stroko, temveč tudi na to, da se nauči pedagoško misliti. Njemu dostojno veljajo besede, ki jih je Voltaire zapisal kot nekaj regulativnega dejanja in nehanja vsem, ki bi hoteli dobro izhajati s sočjo. vekom: Ljubi in misli, ljubi in razumevati!

Brez tako usmerjene misli in volje učitelja so delovna šola, nova šola, aktivna šola, polizkusna šola, in kar je še takih gesel, prazne besede. Po sodbi profesorja pedagogike na univerzi v Tübingenu O. Kroha zavija sleherna reforma obrazbe od tega, kako globoko je prevzela tiste, ki naj bi jo izvršili in pa v kolikšni meri so ji razbrali bistvo. Vse drugo je zgolj krparila, ki iz raztrgane sukne ne more napraviti nove.

Samo da ne zakašljam!

Kašelj prepreči

Bronhi

bonbon!

PROIZVOD »UNION« ZAGREB

bezni do prirode. Najbolj je ljubil kmet in delavca. Ta ljubezen žari iz člankov, ki jih je pred dolgimi leti priložil v »Srbobranu«. Članek »Sejka naš — brat naš« in »Sejka — naš največji junak« sta posebno značilna. Vsem svojim vojakom je bil Milan Pribičević oče, brat in tovariš. Vse to je bilo tudi kolonistom na Kosovem. Kdor je z njim nekaj časa izpregovoril, je spoznal, da ima pred seboj demokrata najčistjega kova.

Milana Pribičevića ni več njegova plemenitost in požrtvovalnost pa naj nam ostane za vzor in bodilo. —

Gasilsko zborovanje v Celju

Gasilska župa celjskega sreza je imela v nedeljo popoldne v mali dvorani Celjskega doma rečno skupščino, ki so se je udeležili poleg delegatov vseh 55 v župi vključenih gasilskih čet tudi zastopniki mestne občine, sreskega načelstva in vojaške oblasti. Skupščina je potekala mirno, volitve pa so bile zelo živahne.

Župni starešina g. Gologranc je po pozdravnih besedah poročal, da je priredila gasilska župa lani tri tečaje za vse poslovalce gasilskih čet in članstvo in sicer v Celju za celjski sodni okraj, v Konjicah za konjiški sodni okraj in na Gomilskem za vranski sodni okraj. Teh tečajev se je udeležilo nad 300 članov. Župa je priredila delne župne vaje v Sečah, Ojstriški vasi, na Zg. Ložnici in v Drazji vasi. Teh vaj se je udeležilo 29 čet z več kot 400 gasilci. V Celju je bila vaja v obrambi pred napadi iz zraka, pri kateri so sodelovale vse štiri gasilske čete iz celjske občine. Župa je izdajala potrebne okrožnice in dajala četam navodila in pojasnila k posameznim odredbam višjih gasilskih ustanov. Sodelovala je tudi pri raznih slavnostih in drugih prireditvah. Starešina gasilskega saveza je v preteklem poslovnem letu odlikoval z zaslužnim križcem III. stopnje člane župne uprave gg. Gologranc, Viranta, Bervarja in Koširja ter člana gg. Žilnika in Masila.

Župni tajnik g. Adolf Bervar je poročal, da je bila gasilska četa v Slivnici priključena celjski gasilski župi. V 55 prostovoljnih gasilskih četah na področju celjske gasilske župe je vpisanih 1442 izvršujočih, 996 podpornih, 11 rezervnih in 69 častnih članov ter 66 naraščajočih in 15 samaritank. Samaritanske odseke ima 28, kulturno-prosvetne pa 17 čet. Lani je bilo na področju župe 54 požarov (nasproti 52 v l. 1935.) in sicer 2 velika, 7 večjih, 20 srednjih in 25 manjših. Na zavarovanih poslopih je bilo 50 požarov, na nezavarovanih pa 4. Gasilske čete so sodelovale pri 40 požarih skupno s 638 gasilci. Škoda na zavarovanih poslopih je znašala 1.471.598 din, na nezavarovanih pa 15.300 din. Če bi ne bili nastopili gasilci, bi znašala škoda približno 5.800.000 din. Pri gašenju so se ponesrečili 3 gasilci. Svoje članstvo je zavarovalo doslej 22 gasilskih čet z župnega področja.

Župni blaginjak g. Pero Jankovič je poročal, da so znašali župni dohodki lani 15.195 din, izdatki pa 15.068,25 din, prebitka je bilo torej 126,75 din. Brez dolga je 16 čet, dolgovi ostalih 39 čet pa znašajo 329.840 din. Gotovina v blaginji znaša s hranilnimi vlogami vred 134.232,75 din. Tehnični referent g. Košir je podal statistiko lanskih delnih župnih vaj, ki so dobro uspele. Navedel je tudi število orodja in opreme čet.

Pri volitvah sta bili predlagani dve listi. Z večino glasov so bili izvoljeni gg.: starešina Gologranc, namestnik starešine Virant, tajnik Bervar, blaginjak Jankovič, odborniki Košir, Tischler, Kapus in Antlova. Člani nadzorne odbora Kopriva, Časl, Kožuh, Praprotnik in Žilnik. Za delegata župe za skupščino Gasilske zajednice sta bila izvoljena gg. Ivan Virant in Franc Košir.

Preobilje dežja

Ljubljana, 10. marca. Danes je god 40 mučnikov. Po opazovanju starih pratikarjev je današnji dan odločen za vreme daljšega termina. Saj poje vremenska pesem: »Kakršno vreme na god 40 svetnikov kane, tako rado štirideset dni ostane.«

Značilno je, da je za uvod k današnjim patronom v Zasevju možno grmel. Marčev grom pa je sicer zelo redek. O deževju zadnjih dni pričajo visoki valovi narasle reke Save. Litijska vodomerska postaja, ki jo vodi g. Dermota Janko, beleži vse poslednje dni stalno naraščanje reke. Včeraj jutraj je bilo 1,23 m nad normalo. Danes je vodokaz stal za 5 cm višje in je bil en in četrta metra nad normalo.

Včerašnji dan in nocojšno noč je nepretrgoma deževalo. Zanimivo sliko je kazala davi litijske ombrometerske postaja, ki jo upravlja g. Tine Juvan. Tekom poslednjih 24 ur je padlo 30,2 cm dežja. Od novega leta dežjem ne pomeni tako visoke znamke. Največ je bilo padavin 17. februarja t. l., ko je kazal ombrometer 24 enot padavin. V primeru s februarjem je marec mnogo bolj deležen padavin, kakor pa prejšnji mesec. V februarju je bilo le 8 dni s padavinami, bodisi deževnih ali snežnih. Zdej pa imamo prekoračili niti tretjine marca, pa imamo zaznamovanih že 8 dni s padavinami.

PONOČI

»Oprostite, ali mi lahko poveste, kje je tu blizu policijska stražnica?«

»Tu blizu je pa ni.«

»Kje bi vsaj dobil kakšnega stražnika?«

»Ne vem.«

»Ali nima tu nihče službe?«

»Ne.«

»Če je pa tako, pa bodite tako ljubeznivi in mi izročite svojo listnico, uro in vse, kar je kaj vredno.«

Za rešitev srednje šole

Univ. prof. dr. Ozvald o tem, kaj naši srednji šoli manjka za njen prosep in razvoj

V ožjem krogu izbranega občinstva, med katerim smo opazili zlasti lepo število šolnikov s prosvetnim inšpektorjem prof. Dolencem in uglednim slovenistom prof. dr. Breznikom, je snovi v Ljubljanskem klubu predaval univ. prof. dr. Kar. Ozvald o aktualnem vprašanju, kako dvigniti kvaliteto sedanje srednje šole. Predavatelj, ki je stalnim gostom kluba že znan po svojem temeljitem obravnavanju problemov našega šolstva, je na začetku pozdravil predsednik dr. Windischer nato pa je dr. Ozvald med drugim izjavil:

Troje momentov je, brez katerih si ne moremo misliti šole: učitelj, učenec in kulturna dobrina, v katero učitelj učenca uvaja. Vsak izmed njih je neolčljiv del celote, ki ji pravimo šola. Le toliko prvenstva gre kulturni dobrini, da je gonilna sila v slehernem šolskem občestvu. Ljudske, srednje, strokovne, visoke šole — vsaka izmed njih vrši drugačno, svojstveno funkcijo v življenju naroda. Ljudska šola služi obrazovanju ljudskih množic, smoter srednje šole pa je duhovno in telesno oblikovanje tiste mladine, ki je odbrana po svojih sposobnostih. Srednja šola naj pripravlja naraščajočo za potrebe, naloge in zahtevke vsakdanjega življenja, hkratu pa ga naj navaja tudi k umevanju in spoštovanju večnih temeljev človeškega žitja in sožitja. Glavno sredstvo, s katerim naj doseže svoj cilj, so kulturne dobrine, ki naj bi jih presejale v dušo

učencev in učenk. Kulturne dobrine zajema srednja šola iz dveh ogromnih duhovnih zakladnic: iz tistega realnega sveta okoli nas in v nas, ki mu pravimo priroda, in iz nepregledno razsežnega idejnega, duhovnega sveta. Nosilec duhovnega življenja je človek. Zato je v renesančni dobi, ko je srednji, teocentrično usmerjen vek (središče je Bog) prešel v novega z antropocentričnim pravcem (središče je človek), tista smer izobrazbe, ki največ nagaša duhovne ali kulturne vrednote, dobila ime humanizem (človeškost). A izza polpretekle dobe, ko že vsepovsod daje pravec realizem in celo nadrealizem, je cena humanistične izobrazbe globoko padla.

Morda bi kdo zastavil vprašanje, ali ni mar troje srednje šolskih tipov, ki jih imamo danes v Jugoslaviji, nepotreben luksus, in katerega srednješkolska smer za služi največje uvaževanja: humanistična gimnazija, realna gimnazija ali realka? O humanistični gimnaziji in pa o realki, teh dveh izrazitih tipih srednješkolske izobrazbe, moramo pač reči, da je življenje naroda na sedanji stopnji potrebna in humanistična in realistična smer v oblikovanju mladega rodu. Polutanski tip, ki je bil kot realna (lažja) gimnazija v zadnjih letih zlasti staršem zelo pri srcu, pa ne ustreza nobenemu izmed pogojev resnične izobrazbe. Humanistično torišče, kolikor ga neguje realna gimnazija, ni

ne antično ne moderno, a tudi realnega področja ta tip ne goji v tisti meri kakor realka. Vse to bo pač v dobrih meri razlog, da absolvent realne gimnazije na univerzi tusti v realnih in v matematični relativno ostaja za tovarišem s humanistične. Vsa znamenja govore, da bo sloves humanistične gimnazije v bodoče spet zrasel. Če hočemo res spremeniti srednjo šolo, moramo vanjo zanesiti predvsem novega duha glede na kulturne dobrine, ob katerih naj se oblikuje mladi rod.

Učenec in učenka pa sta tista osrednja os, okoli katere naj bi se sukalo vesoljno življenje, kar ga je v šolskem razredu, saj je pač samo njima namenjeno vse, kar se v šoli vrši. Srednja šola pa je glede na razumevanje učencev dandanes še na neizorani ledini. Naj navedemo pri tej priliki in sam, a silno veliki greh: neprestano menjavanje učiteljev med šolskim letom. Učenceva duša ni kak mehanizem v uri, ki bi ga vsak dan lahko navijal kdo drug, temveč individualno ustrojen organizem, ki ga učitelj šele po malem dobro spozna. Neka oktava realne gimnazije, kjer je bil predavatelj ministrski odposlanec pri višjem tečajnem izpitu, je v VII. razredu imela v francosčini kar štiri učitelje, a tudi po drugih razredih mu je pri pregledovanju iztekov ponovno prišel pred oči zvezek, v katerem je bila vsaka naloga korigirana od druge roke. Neki gimnazijec pa je v teku osmih let imel iz slovenščine nič manj kakor 26 učiteljev. Sposobnost za spoznavanje in razumevanje učenca je izredno važen moment v šolskem življenju. Zelo velik del sedanje vsebove nezadovoljnosti s srednjo šolo se mora postaviti tudi v račun tega, da so srednješkolskim profesorjem izsledki

Domače vesti

* Razpis zdravniških služb. Z odlokom ministra za socialno politiko in narodno zdravje so razpisani na naslednje: 1) Poročila odbora. 2) Računski zaključki za leto 1936. in poročila nadzorstva. 3) Proračun za leto 1937. in določitev članarine za leto 1937. 4) Določitev književnega programa za leto 1937. 5) Slučajnosti.

* Občinski odbor vodnikov družbe v Ljubljani bo 24. t. m. ob 18. v prostorih ZKD v Kazini II. nadst. Dnevni red je naslednji: 1) Poročilo odbora. 2) Računski zaključki za leto 1936. in poročila nadzorstva. 3) Proračun za leto 1937. in določitev članarine za leto 1937. 4) Določitev književnega programa za leto 1937. 5) Slučajnosti.

* Občina, ki zvišuje svojim službenim plače. Občinski odbor v Kruševcu je dne 12. razpravljal o proračunu, ki se je zvišal letos za blizu 2 milijona. Zvišanje proračuna ne bo padlo v breme občanov, ker bo občina v pridobitve potrebnih denarnih sredstev prodala nekaj svojih zemljišč. Na seji je bilo tudi sklenjeno, da bodo občinski službeniki s 1. aprilom zvišane plače.

* Cilil-Metodova podružnica v Beogradu je prejela od poslanca g. Ivana Prekoršaka zbirko, nabrano med narodnimi poslanci. Darovali so po 100 Din: Ivan Prekoršek, Karel Doberšek in dr. Anton Novčan; po 50 Din: Rajko Turk, Ivan Mohorič, Rudolf Pleskovič, mr. ph. Stanko Hočevar, Rudolf Pevec, dr. Josip Režek, dr. Lovrenčič, Ivan Janžekovič, dr. Riko Fux, Albin Koman in Milan Mravljje. Skupaj 850 Din. Iskrena hvala!

* Izum, ki ga je mladi Zagrebčan lahko vesel, saj mu bo gotovo še donosila lepe dohodke, je toaletno milo, vosec na elastični. Milo se obesi k umivalniku ali k vodovodni pipi pri kopalni kadi, namesto da se položi v dosedaj posodo, v kateri se je mokro milo zmečkalo in ležalo v neokusni brozi. Ko smo ga jemali v roke, je bilo na njem mnogo te broze, ki je zbuja la v nas prav neestetske občutke. Zda pa bomo segli po suhem milu, se namillili in milo enostavno izpustili iz rok, da bo obviselo lepo v zraku. Vedno bo suho, da ga bomo z veseljem in brez stida jemali v roke. Zelo elastična, tanka guma prav nič ne ovira pri miljenju. Seveda bo pa tudi trajnost kosa mila, ker bo vedno počivalo na suhem, najmanj podvojen, torej nudi praktični izum dvoje pomembnih prednosti. Izumitelj je dal milo patentirati. V Zagrebu je že v prometu, kjer ga navdušeno kupujejo. Nadejamo se, da bomo mogli v kratkem tudi že v Ljubljani kupovati to praktično in res dobro došlo higijensko novost.

* Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravnih Franc Jožefove grenčice.

* Za veliko noč bo imela Dalmacija rekordno število gostov iz vse Evrope. Letošnja turistična sezona bo odlična. V Split prihajajo že zdaj dnevno manjše skupine turistov raznih narodnosti, prihajajo pa tudi številni prijave iz vseh držav Evrope od gostov, ki nameravajo prebiti veličneno noč v Dalmaciji. V hotelih Splita, Hvara, Korčule in Makarske so za te goste rezervirane skoraj vse sobe. Gostje so prijavljali iz Češke, Poljske, Avstrije, Poljske, Madžarske, Nemčije, Anglije, Francije, pa tudi iz Belgije, Danske in Nizozemske. V terek je prispela v šibenik prva večja skupina angleških turistov. Še večja skupina gostov iz Anglije pa bo prišla za veliko noč.

* Situacija v poplavljeni Moslavini in na Lonskem polju. Vodovje, ki se je razlilo po Moslavi in Lonskem polju, se sicer znižuje in odtoka, prebivalstvo pa še vedno mučijo hude skrbi za imetje in tudi za življenje. Po vaseh primanjkuje pitne vode, ker so domalega vsi vodnjaki polni blata in peska. Pod vodo so še vedno veliki kompleksji njiv, travnikov in gozdov. Reka Česma je še vedno visoka in ob prvem močnejšem deževju se bo spet razlila. Z Lonskega polja voda le polagoma odtoka, ker je struga rečice Lonje polna najrazličnejše navlake. Tako se tudi struge pritokov Lonje. V gozdu Zupci je voda še vedno zelo visoka. Za zvezo med petimi vasei so še vedno dolni edino prometno sredstvo. Prebivalstvu poplavljenih krajev preti tudi nevarnost kakšne nalezljive bolezni.

* Dunav je poplavljal ogromne kompleksne zemljišče od Kostolca do Velikega Gradišča. Najprej je bila poplavljena vas Ostrovo, potem pa se je vodovje razlivalo še dalje in s hriba nad vasjo Kličevcem se vidi zdaj jezero, široko preko 10 km. Od rudnika Kostolca navzdol ni ob Dunavu nobenih nasipov in zaradi tega je poplava preko noči zavzela tolik obseg. Velika Morava, ki je s svojimi izlivi napravila, kakor smo že poročali, ogromno škodo, se je pričela polagoma zniževati, zdaj pa se zaradi novega dežja njeno vodovje spet dviguje. Letošnje poplave v Dolnem Pomurju so povzročile ogromne škode in zavzele so obseg, kakršnega ne pominj prebivalstvo teh krajev. Poplavljeni področje na obeh straneh Velike Morave obsega preko 50 kvadratnih kilometrov.

* Pri lenivosti črevesja, črevesnem katjarju, obolenju danke, odstrani naravna »Franz-Josefova« grenčica zapeco dolnih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da uporaba »Franz-Josefove« vode odlično regulira funkcije črevesja.

Ogl. reg. S. br. 16. 483/36

* Umrl je stari hercegovski vstaš Spasoj Glogovac iz vasi Kruševljana blizu Nevesinja. Glogovac se je udeleževal v vseh bitkah proti Turkom od leta 1875 do 1878. Pod avstrijsko oblastjo je bil preganjan in več let zaprt v Aradu. Po osvoboditvi je živel v svoji mali planinski vasi. Spasoj Glogovac je dosegel 90 let starosti in ob njegovem pogrebu se je zbrala velika množica prebivalcev od blizu in daleč.

* Učence osnovne šole je z nožem hudo ranil svojega tovariša. V 4. razredu osnovne šole v Zenici so se šolarji stegli in je 13-letni Izet Šošić med pretepoten potegnil nož in hudo ranil svojega sošolca Lovrenca Mačka. Hudo ranjenega dečka so takoj odpeljali v sarajevsko bolnišnico.

* Filozofsko društvo v Ljubljani bo imelo v soboto 13. t. m. ob 18. v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi svoje VI. predavanje. Predaval bo vseučiliški profesor dr. Alfred Šerko o psihologiji psihoz. K predavanju javljani vsi, ki se zanimajo. Vstop prost.

* Učiteljsko zborovanje. JUU sreško društvo iz Litije in iz Laškega priredita v soboto 13. t. m. skupno zborovanje v Trbovljah. Začetek ob 9. dopoldne v Sokolskem domu. Predaval bo znani šolski praktik g. Ernest Vranc iz Maribora o strnjenem pouku in primerih iz šolske prakse. Tajnik sekcije JUU g. Metod Kumelj iz Ljubljane pa bo podal situacijsko poročilo. Na dnevnem redu so še druge prosvetne in stanovske zadeve.

* Sreška organizacija Zveze vojnih dobrovoljcev v Ljubljani bo imela 14. t. m. ob 10. dopoldne v Ljubljani v verandni dvorani Kazine (priljubje desno). Kongresni trg, svoj 18. redni občni zbor.

* Lov na potečne rake. Z odlokom kmetijskega ministra je dovoljen lov na potečne rake, ki merijo več kot 7 cm. Prevoz in prodaja teh rakov je dovoljena samo z dovoljenjem pristojnih oblasti. Dovoljenja bodo izdale pristojne oblasti; v njih bo naznačeno, da se smejo loviti samo potečni raki. Dovoljenja za lov te vrste rakov bodo dajale banke uprave za svoje področje, obenem bodo pa vršile nadzorstvo po svojih organih, da se bodo ribiči res držali določil.

* Ciril-Metodova podružnica v Beogradu je prejela od poslanca g. Ivana Prekoršaka zbirko, nabrano med narodnimi poslanci. Darovali so po 100 Din: Ivan Prekoršek, Karel Doberšek in dr. Anton Novčan; po 50 Din: Rajko Turk, Ivan Mohorič, Rudolf Pleskovič, mr. ph. Stanko Hočevar, Rudolf Pevec, dr. Josip Režek, dr. Lovrenčič, Ivan Janžekovič, dr. Riko Fux, Albin Koman in Milan Mravljje. Skupaj 850 Din. Iskrena hvala!

* Izum, ki ga je mladi Zagrebčan lahko vesel, saj mu bo gotovo še donosila lepe dohodke, je toaletno milo, vosec na elastični. Milo se obesi k umivalniku ali k vodovodni pipi pri kopalni kadi, namesto da se položi v dosedaj posodo, v kateri se je mokro milo zmečkalo in ležalo v neokusni brozi. Ko smo ga jemali v roke, je bilo na njem mnogo te broze, ki je zbuja la v nas prav neestetske občutke. Zda pa bomo segli po suhem milu, se namillili in milo enostavno izpustili iz rok, da bo obviselo lepo v zraku. Vedno bo suho, da ga bomo z veseljem in brez stida jemali v roke. Zelo elastična, tanka guma prav nič ne ovira pri miljenju. Seveda bo pa tudi trajnost kosa mila, ker bo vedno počivalo na suhem, najmanj podvojen, torej nudi praktični izum dvoje pomembnih prednosti. Izumitelj je dal milo patentirati. V Zagrebu je že v prometu, kjer ga navdušeno kupujejo. Nadejamo se, da bomo mogli v kratkem tudi že v Ljubljani kupovati to praktično in res dobro došlo higijensko novost.

* Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravnih Franc Jožefove grenčice.

Iz Ljubljane

* Masarykova proslava v ljubljanski operi. Uprava naše opere je pod pokroviteljstvom Jugoslov.-češkoslovske lige dostojno proslavila 87. rojstni dan predsednika Osvoboditelja bratske republike T. G. Masaryka. V nedeljo zvečer je bila v operi slavnostna repriza Gotovčeve uspele opere »Ero z onega sveta«, ki jo je izjemoma dirigiral sam skladatelj. Gledališka rampa je bila za to priložnost prevlečena s češkoslovaško zastavo, ložam in parterju pa so dajale slavnostni značaj večerne obleke občinstva, ki je te prostore popolnoma zasedlo. Pred predstavo je orkester igral češkoslovaško in jugoslov. državno himno, nato pa je nastopil predsednik J. lige g. dr. Egon Starč in s toplimi besedami proslavil velikega državnika in misleca. Po tej počastitvi T. G. Masaryka se je začela predstava Gotovčeve nove opere. Navdušenje občinstva se je stopnjevalo od prizora do prizora in večkrat je zadonel aplavz tudi pred odprto sceno. Po prvem dejanju je občinstvo poklicalo pred zastor poleg solistov tudi avtorja in dirigenta g. Gotovca in mu prirejalo burne ovacije, ki so bile posebno navdušene in dolgotrajne ob koncu opere. G. Gotovac je prejel tudi dva lepa venca. Prva repriza je še bolj kakor premiera izprizila predvsem uspeh te hrvatske opere pri našem občinstvu. Splošna sodbja je, da je imela operna uprava pri izbiri Gotovčeve opere srečno roko. Predstavi so prisostvovali številni predstavitelji civilnih, vojaških oblasti, češkoslovaški konzul g. Miňovský, francoski konzul g. Remérand, poljski konzul g. dr. Stelc (tudi za Društvo prijateljev poljskega naroda), slavni francoski dirigent g. Rhené-Baton iz Pariza, zastopniki sokolstva v kroju, odborniki J. lige, češkoslovaške občine in drugih kulturnih korporacij ter številno drugo občinstvo. Predstava je zopet pokazala, da ima češkoslovaška, posebej še njen prvi prezident, v Ljubljani mnogo prijateljev in častilcev. — Kakor čujemo, se je dirigent g. Rhené-Baton zelo ugodno izražal o Gotovčevi operi. — S proslavo je predsedništvo J. lige poslalo brzojavno čestitko prezidentu dr. T. G. Masaryku in vdanostno brzojavko kralju Petru II.

* Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 20 z dne 10. t. m. objavlja uredbu o kmetijskih zbornicah in objave banske uprave o pobiranju občinskih davčnin v 1. 1937-38.

* Službe na magistratu. Na predstaviteljski seji magistrata v Ljubljani in na posamezne urade se obrača mnogo strank, ki prosijo za službo. Opazujemo stranke, naj se ne ozirajo na izjave raznih nemoderadnih oseb, ki morda izjavljajo, da je kako mesto na magistratu prosto. Službeno mesto na mestnem poglavarstvu se oddajajo samo, če je kako mesto prazno in če je v smislu finančne uredbe na razpolago potrebni kadro. Šale, ko so izpolnjeni ti pogoji, se mesto javno razpiše. Vse prošnje, ki bodo vlozene, ne da bi bili dani za to potrebni pogoji, se bodo zavracale. Zato naj si stranke nikar po nepotrebnem ne delajo stroškov in naj vlagajo prošnje samo tedaj, kadar bo kako mesto javno razpisano!

* Namočena polenovka F. Kham. Miklošičeva 8.

* Obleke in klobuke kemično čisti barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

* O varstvu prirode in o zaščiti parkov je v terek zvečer predaval v mineraloški predavalnici na univerzi pod okriljem Prirodoslovnega društva priv. docent dr. Valtor Bohinec. Poudarjal je potrebo, da tudi pri nas zaščitimo prirodo pred uničevanjem, obenem pa si s tem ustvarjamo pogoje za čim temeljitejšo znanstveno raziskavo prirodnih pojavov, kateri bi utegnili biti v korist celo narodnemu gospodarstvu. Po drugih državah vzbujajo med narodom misli za kulturne in naravne spomine pokrajini ter za ohranitev divjadi. Na prvem mestu je Amerika, ki si je uredila lepe narodne parke, kakor je znameniti Yellowstoneški narodni park. Ti parki so izredno zanimivi zaradi kulturnih in zgodovinskih znamenitosti, ki jih hranijo v sebi. V Evropi si je Švica uredila lepe narodne parke predvsem v turistične in gospodarske namene pokrajine. Lep alpski park je velikega pomena za znanost, ker ga skuša Švica preurediti kakor je bil še pred naselitvijo. Slovenske države imajo lepe parke, polne prirodnih krasot, tako da ne zaostajajo za drugimi državami. Znani so parki v Tatrah, Rusi pa urejujejo velike prirodne parke v zahodnem delu Kavkaza. Pri nas se zmerom vse premalo skrbimo za zaščito prirode. Zaščiten je Dolina sedmih jezer pod Triglavom in predel na Hrvatskem na Velebitu, nekaj podzemskih jam kot je županova jama pri Grosupljem, del (50 ha) gozdne površine na Notranjskem, ki je v posesti grofa Auersperga, zavarovati pa namerava ornitološko tudi južni del Cerkniškega jezera. Na Triglavski park meri 1400 ha. Poleg gozdov pa bi bilo potrebno zavarovati nekatere redke rastline in živali. Predavatelj je s slikami nazorno pokazal potrebo zavarovanja prirode in ustvaritve posebnih narodnih parkov. Zanimivo in koristno predavanje je bilo deležno lepega občiska.

Zadovoljstvo
v hiši je kava pripravljena s
FAVORIT
CIKORIJO

* V počastitev msgr. Toma Zupana so darovali Družbi sv. Cirila in Metoda prvomestnik CMD. inž. Janko Mačkovešek 300 Din, dr. Konrad Jančič 100 Din in ravnatelj Josip Rajh 100 Din. Lepa hvala!

* Namesto venca na grob pokojnega ravnatelja Janeza Levca je darovalo učiteljsko pomožno šola 200 din za šolsko kuhinjo na pomožni šoli. Mašo zadušnico bo imelo v petek 12. t. m. ob 9. v Križankah.

* Družabni večer oficirjev ljubljanske garnizije bo v soboto 13. t. m. ob 21. v dvorani Mikličevega hotela. Pozivajo se rezervni oficirji, da se s svojimi družinami tega večera udeležijo. Obleka običajna.

* Predavanje v Sokolskem domu v Šiški. V petek ob 20. bo predaval šolski upravitelj g. Inkret Alfonz o umni reji mat. živali. Predavanje bodo posnemale skopitne slike. Po predavanju bo predvajal film »Operatore«.

* Udrženje železniških uradnikov prireditelj 23. marca ob 20. v bančnih prostorih direktorije drž. železnice v Ljubljani predava g. višjega kontrolorja Rudolfa Spindlerja: Utemeljitev potrebnih lokalnih vlakov ter novih postajališč v okolišju velike Ljubljane.

Modni salon
ANKA PUČNIK
SELENBURGOVA UL. 1.
Izgotavlja obleke vseh vrst po najnovejših pariških in dunajskih modelih.

* V mali filharmonični dvorani bo v petek 12. t. m. ob 20. koncert poljsko-argentinke glasbe. Spoznali bomo dela avtorjev predvsem poljskega naroda, pa tudi enega izmed argentinskih skladateljev. Vrstile se bodo klavirske skladbe in pevske solistične točke. Izvajalci bodo g. Milena Štrukelj-Verbičeva (mezzosopran), pianist Pavel Šivic in konservatoristka Marta Osterčeva. Sedeži po 10 din in stojšča po 5 din so v prodaji v knjigarni Glasbene Matice.

* Naše matere prav posebno opozarjamo na prvo produkcijo, ki bo v okviru tedna »Učite se glasbe« v ponedeljek, 15. t. m. v mali filharmonični dvorani. V šoli Glasbene Matice ljubljanske so v letošnjem šolskem letu otvorili glasbeni otroški vrtec, ki je namenjen deci od 4 do 7. leta. Zakaj je ustanovljen otroški glasbeni vrtec in kaj delajo otroci v vrtec, nam bo pred produkcijo povedala predavateljica. Za tem sledi 13 različnih točk, deklamacij, pesmi in ritmičnih vaj. Ta produkcija bo v ponedeljek 15. t. m. ob četr. na 19. v mali filharmonični dvorani. Naslednje tri dni pa bodo nadaljne produkcije ob istem času v veliki filharmonični dvorani. Spored, ki velja obenem za vstopnico, se bo dobil od petka dalje za 3 din v knjigarni Glasbene Matice.

MEDNARODNI
PLESNI VEČER
s turnirjem za prvenstvo
Jugoslavije
v soboto 13. marca
Kazina

* Društvo »Tabor«. Danes redni sestanek. Predaval bo dr. Branko Vrčon o znanstvenopoličnem položaju. Začetek ob 21. Pridite vsi! Gostje dobro došli!

* JNAJ Jadran. Pozivamo člane, da se udeležijo današnjega konstituiranja akadem. skega odsaka Jugoslov.-bolgarske li. ge.

* JNAK Edinstvo. Dolžnost vsega članstva je, da se udeležijo konstituiranja akadem. skega odsaka Jugoslov.-bolgarske lige, ki bo danes ob 16. v zbornišni dvorani univerze. Ob tej priložnosti bo imel daljši nagovor tudi bivši opolnomočeni minister na našem dvoru g. Dimo Kazasov. Običaj. nega članskega sestanka ob 20. danes ne bo.

* Vstopnice za literarni večer, na katerem bo Milan Skrbinec recitiral Mrakovo tragedijo »Heinrich Kleist«, so na razpolago v trafiki nasproti glavne pošte.

* Starše skavtov in vse prijatelje vabimo na slavnostno akademijo v proslavo 80-letnosti ustanovitve skavtstva lorda Baden-Powela, ki bo v soboto 13. t. m. ob 20. v franciškanski dvorani. Vstop prost. Ljubljanski skavti in planinci.

* Vzgoja matere. Kot 11. predavanje tečaja Splošnega ženskega društva bo drevi na šentjakovski šoli ob 20. zelo poučno predavanje strokovnega učitelja, g. Gojka Jagodiča o snovi: Mladina in kriminal. Vsakdo dobrodošel!

* Pavel Francaljski, bolgarski slikar goreških motivov, bo priredil razstavo svojih del v Jakičevem paviljonu. Umetnik ima namen ostati nekaj časa pri nas in slikati naše planine.

* Šahovski klub »Lovšine« bo igral v soboto, dne 13. t. m. prijateljski match s šahovskim klubom »Omladinac« na desetih deskah. Začetek točno ob 20. uri. Vabljeni vsi člani in prijatelji te plemenite igre.

* Zveza gospodinj priredi ponovno tečaj za majoneze in majonezne solate v torek 16. t. m. ob 19. in tečaj za pripravo rib na več načinov v sredo 24. t. m. ob 9. dopoldn. Vse podrobnosti ob prijavi.

* Drzen roparski napad sredi mesta. Janez Klemenc, 83-leten starček, ki je svoja mlajša leta prebil kot hlapec in zdaj skromno prebiva v leseni baraki na Hudovernikovem vrtu nasproti sanatoriju Emoni je bil v terek zvečer deležen razburilivega doživlja, ki nudi zgovoren primer socialne in moralne razrvanosti, v kateri preživljamo gospodarsko krizo. Postal je 20. uri se je starček odpravil v posteljo, pa so se na lepem odprla vrata in v baraki sta planila dva nasrmljena, po vsem videzu mlajša moška, zgrabila starčka, mu zamašila usta, nato pa začela stikati po baraki. Očitno sta iskala denarja, a ko ga nista našla, sta se zadovoljila s Klemenčevim žepno oro. Vrečno okrog 200 din, in zbežala. Starček si je kmalu opomogel od strahu in začel klicati na pomoč. O dogodku je bila takoj obveščena policija. Da so stražniki in detektivni nemudoma podvezli lov za zločincema. Roparska napadala sta bila meštem že davno nobenila. Vendar umamo, da bosta policiji kmalu padla v roke, ker ima njun precej točni opis.

* Zimsko kopališče SK Ilirije bo 14. t. m. spet odprto. zate opozarjamo cenjeno občinstvo na večerne gimnastično-nalvalne tečaje, ki se bodo zdi spet vršili. Prvi tečaj se začne 15. t. m. ob 19. in bo trajal najbrž do začeka meseca maja vsak terek in petek ob 20. Tak tečaj bo stal 80 Din. ki jih lahko plačate v 2 obrokih. Prijave se sprejemajo pri blažini kavarne Evrope.

* Drevo zabitih in nesnih ranek četrtekevega tečaja Jenkove šole v Kazini.

Iz Celja

* Ana Perčeva. Včeraj zjutraj je umrla na Dečkovem trgu 2. v 81. letu starosti g. Ana Perčeva, vdova po običnem tajniku in mati bančnega uradnika g. Stanka Perca v Celju. Pokojna je živela v Celju že od l. 1889. in je preživela velik del nacionalnih borb v Celju pred vojno. Izhajala je iz ugledne rodbine Kandričeve v Ormožu, ki je bila pred desetletji središče ormoškega narodnega življenja. Go. Perčeva so ditihi kremeniti značaj, odlična narodna zavest in zlato srce. Pred vojno je bila skrbna gospodinja in dobrotnica mnogim slovenskim dijakom, ki se je še danes spominjajo s hvaležnostjo. Pogreb bo jutri ob 15. iz hiše žalosti na okoliško pokopališče. Pokojni bodi ohranjen časten spomin, svojemu naši iskreno sožalje!

* Uvedba avtomatske telefonske centralje v Celju. Informirali smo se, da je tudi Druženje trgovcev za mesto Celje že 26. februarja poslalo poštenu ministru ob. širno in utemeljeno pomenico z zahtevom, da se v Celju čimprej uvede avtomatska telefonska centrala. Za takojšnjo izvedbo je zainteresiralo tudi vse ostale pristojne činitele. Upanje je, da se bo že ta mesec posrečilo doseči to, kar se že leta in leta zaman zahteva.

* Stavbno gibanje v Celju. Pred dnevi smo poročali, da se je že pričela gradnja trinadstropnega Delavskega azila na Vrazovem trgu, v katerem bo nameščeno tudi mestno parno in kadno kopališče. Iz poka skupščine Druženja trgovcev za mesto Celje pa smo posneli, da namerava to družjenje dvigniti svojo hišo v Razlagovi ulici 8. za dve nadstropji, tako da bo hiša trinadstropna, kakor nasproti slojača palača Pokojniškega zavoda. Pozdravljamo namero celjskih trgovcev, saj bo že itak lepa Razlagova ulica s tem mnogo pridobila. Poleg tega pa se bo stanovanjska miserija omilila za 8. do 10. novih, lepih, malih stanovanj, ki jih v Celju najbolj pogrešamo.

* Druženje trgovcev za srez Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah ponovno opozarja člane, da bo 14. redna glavna skupščina združenja v torek 16. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma v Celju z dnevnim redom, ki je bil vsem članom dostavljen. Udeležba je za vse člane obvezna.

* Umrl je v Vitanju po kratki bolezni v starosti 69 let veleposelnik in lesni trgovec g. Rajmund Hofbauer. Njegov pogreb bo v soboto ob 16. na današnem pokopališču. Iz Celja bo vožal udeležence pogreba avlobus izpred gostilne Branibor v soboto ob pol 15. Pokojniku blag spomin. Zalutjočim iskreno sožalje.

* Krasen pokal za zmagovalca v medklubski tekmi v slalomu, ki jo bo priredil SK Celje v nedeljo 14. t. m. pri Mozirski koči, je razstavljen v izložbenem oknu trdnice Stermecki.

* V sled lahkomiselnosti ga je usmrtil. Dne 10. januarja je priredil gostilničar Franc Širnik veselico v svoji gostilni na Otiškem vrhu pri Dravogradu. Ko je začel Jojop Gratzar po polnoči na plesišču nekaj šarjati, ga je gostilničar pozval, naj zapusti gostilno. Za Gratzarja se je takoj zavzel več fantov. Kmalu je nastalo mad fanti prerivanje, pri čemer se je več fantov podalo v vežo, drugi pa so začeli zapuščati gostilno. V tem so začeli frčati kozarec in steklenice iz gostilniške sobe proti vežnim vratom in s ceste v vežo. Na pragu gostilniške sobe je stal 25letni hlapec Rajmund Verovnik z Otiškega vrha in ves besen m. tal kozarec in steklenice proti vežnim vratom. Pri tem je zadel Romana Levingerja s steklenico v glavo s tako silo, da je Levingerju počila temenica in se zarila v možgane. Levinger je takoj zgrudil in je na mestu izdihnil. Verovnik je s steklenico lahko poškodoval Karla Bučarja po desnem temenu in nad desnim ušesom. Verovnik se je moral zaradi tega zagovarjati v torek popoldne pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju. Obsojen je bil na dva meseca zapor.

KINO METROPOL. Danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 »MANJA«.

*** KINO ***
MATICA
Danes poslednji!
William Shakespeare-jevo nesmrtno delo
ROMEO IN JULIJA
Norma Shearer Leslie Howard
SLOGA
Komedija vselega humorja in izvrstne zabave
MEDENI TEDNI
Anny Ondra Hans Sönnker
UNION
Najlepše filmsko delo v režiji G. Bolwary-ja
DEKLIŠKI INTERNAT
(Princesa Dagmar)
Angela Salloker Raoul Aslan
Režija G. Bolwary

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

* Nabavite si nove srečke drž. razredne loterije čimprej v podružnicah »Jutrac« v Celju.

* Kino Union. Danes ob 16.15 in 20.30 velfilm »Kraljica džungl« in dve predigrji, ob 18.30 matineja: »Mojo Leopold«.

Iz Maribora

* Poštni uradniki za svoje pravice. Nedeljski redni občni zbor mariborskega pododora združenja poštink uradnikov, ki obsega 31 pošt v območju severnega dela dravske banovine, je nudi dokaz stanovske zavednosti poštnega uradništva. Tudi poštne železne pošte so bile častno zaslopane po svojih poverljivih Zborovanju, ki ga je vodil zaslužni predsednik inšpektor Matko Kumer, je prisostvoval tudi predsednik dravske sekcije višji pristav direktorije Nežbe Sturm in blažiničarka gđ. Slava Mikuže. Izbrana poročila so vsebovala vse aktualne zadeve in potrebe, ki se nanašajo na elanovski položaj poštink uradnikov. Poudarjalo se je veliko pomankanja osebja ter preobremenjenost uslužbenstva, kar resno ogroža vzdrževanje rednega prometa na poštah. Lani ni mogla izkoristiti odmora skoro polovica mariborskih poštink uradnikov. Izbrana debata se je razvila v zvezi z nameravano ustanovitvijo bolnišnice fonda za vse poštne uslužbenca po vzoru železničarjev. V ta namen naj bi uslužbenec prispevali v ta fond 2% od bruto prejemkov, ministrstvo pa 4%. Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor: Matko Kumer, predsednik, Marjan Šetinc, podpredsednik; Franjo Bernot, tajnik; O. Borkini; Milan Zemljak, Vavotec Ana, Marija Koceli in Ela Kraut. Na mestnika: Pavel Zak in Nata Korošec. Pregledovalca računov Karol Kumar in Pavel Kandus.

* Zaprti. Radi obolelosti gđ. E. Kraljeve drevi v gledališču ne bo predstava. Jutri nastopi Maks Froman z ljubljanskim baletom.

* Iz Vinarske in sadjarske šole. V ponedeljek 15. t. m. bo na vinarski in sadjarski šoli celodnevni tečaj o zatiranju sadnih škodljivcev in bolezni ter o škropljenju sadnega drevoja. Tečaj je brezplačen, teoretičen in praktičen.

* Mariborski delovni trg. Tuk. podružnica borze dela išče knjigoveza, več predzakovačev, 2 krojaška pomočnika in 2 navadni kuharici.

* Rdeči petelin na deželi. V Globokem pri Polčanah je ogenj uničil hleve posestnice Jožefa Bohakove. V Skokah na Dravskem polju je požar upepelil posestnika Vinke Nahtigalu gospodarsko poslopje.

* Pet vlom v radvanjsko mrtvašnico. Zopet so se vthopili še neizsledeni storilci v radvanjsko mrtvašnico ter odnesli štiri nove in dve stari suknji. To je sedaj že peti vlom v omenjeno mrtvašnico. Zadnji je bil pred tremi meseci. Pogrebno društvo v Radvanju trpi radi teh vlovov veliko škodo.

Iz Kranja

* Koncert sokolskega pevskega zbora v počastitev rojstnega dne prezidenta Masaryka je nepričakovano dobro uspel. To je bil prvi samostojni koncert, na katerem se nam je predstavil pevovodja g. Matul z novo šolo po svojih učiteljih in vzornikih, Prelovcu in Maroltu. Da je zbor na taki višini, je zasluga njegove glasbene izobrazbe. Zbor šteje 60 pevcev in pevk. Program je bil prav srečno zbran in je pri moškem zboru najbolj ugajala Maroltova »Kaj bi jest tebi dave«, pri mešanem zboru pa Pavličeva »Če reče rože zapade snega«. Občinstvo, ki je polnostojno zasedlo dvorano, je navdušeno ploskalo. G. Matul je prejel tudi krasen sopek. S takim pevovodjem je sokolskemu pevskemu zboru dala možnost, da se bo kmalu predstavil izven Kranja. O Masaryku je v uvodu govorila gđ. Cermakova, ker je bil g. dr. Simon Dolek nujno zadržan.

Iz Kamnika

* Podružnica SPD v Kamniku bo imela redni občni zbor v sredo 24. t. m. ob pol 20. v dvorani Narodne čitalnice. Spored: poročila odbora in preglednikov, volitev delegatov za

Gospodarstvo

Nove skupne banovinske trošarine

Kakor je »Jutro« že večkrat kratko poročalo, vsebujejo davčni amandmani tudi važne določbe glede skupnih banovinskih trošarin. V celoti se uvaža 16 novih odnošnih povzanih banovinskih trošarin.

Kakor je znano so bile skupne banovinske trošarine prvokrat uvedene s proračunom za leto 1935-36, in sicer na riž, kakao, kavo, živila, ki vsebujejo kakao, čaj in kalcijev karbid. Z lanskim proračunom so bile skupne banovinske trošarine še razširjene na britvice, cikurijo, očetno kislino, kis in sodo.

V posebnem amandmanu v finančnem zakonu pa je zdaj predvideno razširjenje skupnih banovinskih trošarin na naslednje predmete:

- 1.) Trošarina na kavo se poveča od 2 na 4 Din za kg.
- 2.) Na alimone, pomaranče in mandarine se uvaža nova skupna banovinska trošarina v višini 1 Din za kg.
- 3.) Na ananas, pinjole, datelje, ameriške orehe, kokosove orehe in druge eksotične jedilne orehe se uvaža trošarina 2 Din od kg.
- 4.) Na vanilijo in žefran se uvaža trošarina 20 Din od kg.
- 5.) Na cimet, muškati cvet in muškati oreh se uvaža trošarina 5 Din od kg.
- 6.) Na vse ostale začimbe (poper, majaron, nageljevice, anis itd.) pa se uvaža trošarina 3 Din od kg.
- 7.) Na ribjo mast in ribje olje, spermacet in spermaceto olje se uvaža trošarina 1.50 Din od kg.
- 8.) Na kalafonijo se uvaža trošarina 1 Din od kg.
- 9.) Na delavske čevlje (bakandže) se pri tvornicah pobira trošarina 1 Din od para.
- 10.) Na obutev od gume, platna, klobočevine in tkiva, ki ne prepušča vode, na sandale in copate se v tvornicah pobira trošarina 2 Din od para.
- 11.) Na usnjene čevlje se pobira v tvornicah trošarina 5 Din od para.
- 12.) Na čevlje iz finega usnja, kakor na pozlačene, posrebrene, bronisane in lakaste čevlje, na čevlje iz kromodilnega usnja, kakorjega usnja in semiš usnja se v tvornicah pobira trošarina 12 Din od para.
- 13.) Na tvorniško obleko in plašče iz bombažne, lanene in platnene tkanine se plača trošarina 5 Din od obleke odnosno suknje.
- 14.) Na tvorniške obleke in suknje iz polvolnenega materiala, ki ne prepušča vode, se plača trošarina 10 Din.
- 15.) Na tvorniške obleke in suknje iz volnenega materiala in usnja se plača trošarina 20 Din. (Pri oblekah, ki so op-

remijene s krznom, se trošarina povzraha 100%).

16.) Na papir in karton se pobira v tvornicah trošarina 15 Din od kg.

Kolikor se novi trošarinski predmeti uvažajo iz inozemstva se bo trošarina pobirala na carinarnicah. Če pa se proizvaja doma, se bo pobirala v tvornicah. Predvideno je, da bodo na dan uveljavljenja finančnega zakona (1. aprila) finančni organi popisali vse obstoječe zaloge novih trošarinskih predmetov in pobrali novo trošarino odnosno razliko v primeri s staro trošarino. Finančni organi ne bodo popisali onih količin trošarinskih predmetov, na katere je bilo plačati manj trošarine nego 50 Din.

Banovinska trošarina na britvice, ki je bila uvedena z lanskim proračunom, se bo pobirala do konca letošnjega septembra, pozneje pa se ne bo več pobirala. Na britvice, ki bodo ostale neprodane, bo vrnjena dokazano plačana banovinska trošarina, toda le za one količine, ki bodo uvožene ali proizvedene od 1. aprila do konca septembra t. l. Trošarina na obleko in čevlje se ne bo pobirala od onih obrtnikov (producentov), ki v svojih delavnicah s svojim orodjem neposredno delajo za kupca, pri čemer uporabljajo predvsem svojo delovno moč ali delovno moč pomočnikov.

Donos novih trošarin

Kakšen bo donos teh novih odnošnih povzanih skupnih banovinskih trošarin, ni bilo sporočeno, vendar je pričakovati da bo donos prav znaten. Lani smo uvozili 8.6 milijona kg kave in po povzrašanju trošarine za 2 Din pri kg prineslo 17.2 milijona Din novih dohodkov. Limon in pomaranč smo uvozili 11.1 milijona kg in po povzrašanju trošarine znašala 11.1 milijona Din. Samo pri teh dveh postavkah bo znašal donos 28.3 milijona Din. Znatne dohodke bo donosala zlasti nova trošarina na čevlje. Samo Bačova tvornica je lani izdelala 5,200.000 čevljev. Če računamo da znaša vsa tvorniška produkcija v naši državi le 10 milijonov parov, in da se bo povprečno trošarina obremenitev gibala le na višini 3 Din od para, tedaj bo znašal donos te trošarine 30 milijonov Din. Lahko torej v celoti računamo, da bodo nove in povzraščane skupne banovinske trošarine prinesle kakih 80 milijonov Din novih dohodkov. V lanskem proračunu je bil donos dosedanjih skupnih banovinskih trošarin predviden v višini 70 milijonov in se bo donos torej zaradi razširjenja skupnih banovinskih trošarin več nego podvojil.

Vprašanje financiranja banovin

Kako bodo te skupne banovinske trošarine razdeljene na posamezne banovine za kritje izdatkov banovinskih proračunov nam še ni znano, verjetno pa je, da bo ostalo pri sedanjem sistemu, po katerem se dohodki teh trošarin razdelijo na banovine na podlagi zadnjega ljudskega štetja. Lani v novembru so iz Beograda prihajale sicer vesti, da bo način razdelitve spremenjen, ker ni pravičen in povzroča, da plačajo v gospodarsko močnejših banovinah teh trošarin mnogo več, nego znaša dohodek iz skupnega fonda. V tem pogledu se kritika zlasti nanaša na razdelitev banovinskega fonda prometnega davka, kamor se steka 18% skupnega davka na poslovni promet (ki je bil lani v ta namen povzrašan), kolikor se pobira pri carinarnicah na uvoženo blago. Od skupnega fonda, ki znaša 100 milijonov Din, pa dobe vrbska, primorska, drinska, zetska in moravska banovina 80%, ostalih 20% pa dobe dravska, savska, dunavska in vardarska banovina ter Beograd, in sicer prav tako na podlagi števila prebivalcev po zadnjem ljudskem štetju.

Ze ponovno smo na tem mestu omenili, da prispeva od skupnega davka na poslovni promet samo Slovenija okrog 20% in da plača od onih 100 milijonov, ki pridejo v skupni banovinski fond prometnega davka, dravska banovina okrog 20 milijonov. Zaradi razdelitve ključa pa dobi dravska banovina iz fonda le dotacijo v višini 2.9 milijona Din. Lani je sicer dravska banovina dobila prvokrat dotacijo iz skupnih sredstev, toda ta dotacija nas mnogo stane, saj bi prihajali okrog 17 milijonov Din, če se ne bi uvedle te dotacije.

Ponovno smo tudi že naglasili, da tak način financiranja samouprav ni v skladu z osnovnimi principi, ki veljajo za samoupravne finance. Poudarili smo da gre ta sistem predvsem v korist gospodarsko manj razvitih banovin, ki dobe neprimerno večje dohodke, kakor pa bi jih dobile, če bi trošarine same pobirale na svojem področju. Gospodarsko bolj razvite banovine pa dobe mnogo manj in morajo prispevati znatne vsote k izdatkom ostalih banovin. Ne moremo ugovarjati načelu, da morajo gospodarsko močnejše banovine za javne izdatke prispevati več, nego bi ustrezalo številu prebivalcev dotične banovine, toda le do gotove mere in le tedaj, kadar gre za skupne državne izdatke. To načelo je v naših državnih finančnih že v taki meri izvedeno, da se čujejo pomisleki in zahteve po reviziji in cilju dekoncentracije državnih financ, tako da bi se s skupnimi dohodki krili zares le izdatki skupnega značaja. Zlasti v času, ko čujemo vedno o potrebi dekoncentracije in razširjenju samouprav, se nam nikakor ne zdi primerno in pravično, da v razstoki meri prenašamo to načelo še na financiranje banovin, kjer naj bi veljal princip, da morajo samoupravna telesa najti sredstva za izvrševanje svojih nalog v glavnem iz davčin, ki jih nosi prebivalstvo dotičnega področja.

Lani je v začetku novembra beograjski »Jugoslovenski Kurir« poročal o nameravani spremembi glede razdelitve dohodkov banovinskega fonda prometnega davka in je navajal kot razlog za nameravano spremembo, da bi morali, preden se uvede tak način dotiranja, najprej izračunati banovinske dohodke na neposredne davke v vseh banovinah. Ob tej priliki smo poudarili, da plačuje dravska banovina, ki prispeva največ k financiranju ostalih banovin, sama najvišjo banovin-

ske doklado, ki je znašala v tekočem prorač. letu 55%, dočim se pobira v savski banovini le 25%, v ostalih banovinah pa po 20%, razen v dunavski, ki pobira le 10. Če bi druge banovine pobirale enako visoko doklado na neposredne davke, kakor se pobira v dravski banovini, ne bi potrebovale dotacij iz skupnih sredstev, ali pa bi potrebovale mnogo manjše dotacije.

Ti razlogi, ki so bili predmet proučevanja v finančnem ministertvu pa očitno niso prodrli in je zmagala nasprotna struja, ki celo zagovarja razširjenje tega sistema skupnih sredstev za financiranje banovin.

Najnovejša publikacija finančnega ministertva, ki vsebuje pregled samoupravnih proračunov za tekoče leto, nam nudi v tem pogledu zanimive podatke. Posamezne banovine imajo v proračunu za leto 1936-37 naslednje dotacije iz skupnih sredstev, to je iz banovinskega fonda prometnega davka in fonda skupnih banovinskih trošarin (v milijonih Din):

ban. troš. prom. davka vsega		
dravska	5.3	2.9
savska	13.4	6.9
vrbska	5.2	15.9
primorska	4.5	17.5
drinska	7.8	15.0
zetska	4.7	22.0
dunavska	12.0	6.1
moravska	7.0	9.0
vardarska	8.1	4.0
Beograd	1.5	0.7
skupaj	70.0	100.0

Če pa primerjamo gornje dotacije iz skupnih sredstev z donosom davčin, ki jih posamezne banovine pobirajo v lastnem delokrogu, tedaj vidimo, da krijejo nekatere banovine pretežni del svojih izdatkov s sredstvi, ki jih dobivajo od dotacij; prav zaradi tega pa nimajo potrebe, da bi pobirale v znatnejšem obsegu lastne banovinske davščine, ali da bi pobirali večjo doklado na državne neposredne davke. V posameznih banovinah je razmerje med donosom lastnih davčin in donosom dotacij v proračunu za leto 1936/37 naslednje (v milijonih din):

banovina	donos lastn. davčin	dotacij v % lastnih davčin
dravska	92.4	8.7
savska	124.5	20.5
dunavska	80.2	18.1
drinska	23.4	22.8
moravska	14.5	16.0
vardarska	8.0	12.1
primorska	13.5	22.0
zetska	14.6	26.7
vrbska	8.4	21.1

Medtem ko znašajo v dravski banovini dotacije iz skupnih sredstev manj nego eno desetino lastnih davčin, so v moravski, vardarski, primorski, zetski in vrbski banovini dotacije celo večje nego znašajo lastne davščine dotičnih banovin. Lastne davščine se v teh petih banovinah gibljejo med 8 in 14 milijonov din, pretežni del izdatkov pa krijejo z dohodki, ki jih dobivajo od dotacij.

Sedaj pa se bodo dotacije, ki se v tekočem proračunu znašale skupaj 170 milijonov din, povečale (zaradi razširjenja sistema skupnih banovinskih trošarin) na 250 milijonov in bo v nekaterih banovinah morda celo odpadla potreba pobirati banovinske davščine v lastnem delokrogu. Na drugi strani pa se bo prispevek gospodarsko močnejših banovin za kritje izdatkov pasivnih banovin še bolj povečal.

Če bi tudi v nasprotju s splošnimi principi financiranja samouprav osvojili na-

čelo, da morajo pasivne pokrajine dobiti za vršenje svojih nalog dotacije, tedaj bi morale prej vse banovine pobirati enake davščine in šele tedaj, če ta ali ona banovina s lastnimi davščinami ne bi mogla kriti svojih izdatkov, naj bi se ji priznala pravica do dotacije. V našem primeru pa vidimo, da pobirajo najmanj lastnih davčin prav one banovine, ki imajo največje dotacije. Ne more pa biti namen dotacij, da aktivne pokrajine prispevajo za pasivne banovine, da le-te lahko izhajajo s čim manjšimi lastnimi davščinami.

Gospodarske vesti

— Bolgarski minister Kazasov med gospodarstveniki. Kakor smo poročali, je prišel v ponedeljek zvečer iz Sofije predsednik Zveze bolgarsko-jugoslovenskih društev, bivši minister in poslanik v Beogradu, g. Dimo Kazasov. Takoj po prihodu v Ljubljano se je udeležil koncerta »Rodne pesmi«, nato pa skupne večerje na čast bolgarskim gostom v hotelu »Union«. Včeraj je obiskal bana dr. Natlačen ter komandanta divizije generala Tonica, popoldne pa mu je predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelatin priredil v zbornični prostorih čajanko, ki so se udeležili predstavniki naših gospodarskih krogov in Jugoslovensko-bolgarske lige. Zvečer je prejel v Rotary-klubu, drevi pa bo govoril ob 20. v Trgovskem domu o sodobni Bolgariji. Na to predavanje opozarjamo ljubljansko občinstvo in prijatelje bratskega bolgarskega naroda.

— Jugoslovenski Fenika. Upravni odbor »Jugoslovenskega Fenika« je ves svoj elementarni portfelj v celoti pozavaroval pri zavarovalnici »Dunav«, tako da je vse elementarno zavarovanje bivšega »Fenika« popolnoma krjito in zasigurano. Škode elementarnega zavarovanja se bodo tako izplačevale v nezanemljivi višini. Riziko elementarnega zavarovanja nosi stvarno sedaj zavarovalnica »Dunav«, ki ima tudi v Ljubljani na Aleksandrovi cesti svojo poslovalnico v svoji lastni palači. Zivljenjski portfelj »Jugoslovenskega Fenika« se ni pozavaroval, ker se ni popolnoma razčistil škod zavarovalnic, ki bo nadaljeval zavarovanje. Ograjeno se je že več zavarovalnic in sicer samo veliki in solidni zavoli, ki bodo dobili celotno življenjsko panogo v pozavarovanje. Kakor bomo bo tozadevna pozavarovalna poročila v najkrajšem času sklenjena z napovedanimi poslovalnicami. Nadaleje smo zvedeli, da je ljubljanska direkcija »Jugoslovenskega Fenika« začela izplačevati dosegle škode v smislu uredb ministra trgovine in industrije od 16. XII. 1936. Te dni je bilo izplačanih okrog 500.000 Din škod.

— V januarju smo izvozili največ lesa v Italijo, Nemčijo in Anglijo. Že včeraj smo poročali, da je bil tudi v januarju naš izvoz lesa prav znaten. Gradbenega lesa smo izvozili za skoraj 60 milijonov din (lani za 24.6). Vse naš izvoz lesa je v januarju znašal 7500 vagonov v vrednosti 75 milijonov din; od tega je šlo v Italijo 2000 vagonov (16 milijonov), v Nemčijo 1700 vagonov (19 milijonov) in v Anglijo 1100 vagonov (14 milijonov din).

— Produkcija zlata v januarju. Po rudarški statistiki za januar je znašala v tem mesecu produkcija zlata v naših rudnikih 71.9 kg, kar je 20 kg več nego v lanskem januarju. K temu pa je še prišlo zlato, ki se pridobiva iz boreškega bakra, ki daje 50 g zlata na vsako tono surovega bakra. Ker smo v januarju pridobili 3000 ton bakra, je morala znašati produkcija zlata iz tega bakra 150 kg. V celoti smo torej v januarju pridobili 222 kg zlata v vrednosti preko 11 milijonov Din.

— Dobave. Direkcija državnega rudnika Vrdnik sprejema do 1. aprila ponudbe za dobavo porcelanskih kap za krovne nosače in cevi. Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 22. t. m. ponudbe za dobavo krp za čiščenje, do 23. t. m. pa za dobavo kaučukastih cev.

— Uvoz iz Anglije. Odbor za uvoz pri Narodni banki sporoča zainteresiranim uvoznikom, da bo počenši s 15. marcem t. l. sprejemal prošnje za uvoz kontrolirane blaga iz Anglije po kontinentu, ki jim gre za drugo tromesečje t. l. Prošnje je treba napisati na posebnih formulirjih, ki jih da Narodna banka na razpolago zainteresiranim osebam, tako v centrali (devizni oddelek), kakor tudi v svojih podružnicah.

— Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Konrada Strelca, trgovca v Ljubljani, Celovška 81 (poravnalni upravnik dr. Lojze Čampa, odv. v Ljubljani; poravnalni narok 29. aprila ob 10., prijavni rok do 22. aprila).

Borze

10. marca
Na ljubljanski borzi so v privatnem kliringu avstrijski šilingi ponovno nekoliko okrepili in so bili zaključeni po 7.98, za angleške funte pa je bilo povpraševanje po 238. V zagrebškem privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 7.9250 (v Beogradu po 8.00) in grški boni po 31.25, klirinske naznakice na lire pa so se nudile po 2.28. Nemški klirinski čeki so se prav tako popravili in stanejo v Ljubljani 12.05, v Beogradu 12.0032 in v Zagrebu 11.99, odnosno za konec marca 12.04 in za konec aprila 12.00.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je notirala vojna škoda 406-408 (v Beogradu promet po 406-407.50). Zaključki pa so bili zabeleženi v 4% agrarnih obveznicah po 50.75 in 51 ter v delnicah Trboveljske po 300.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2390.66-2405.26, Berlin 1757.03-1770.90, Bruselj 736.70-741.75, Curih 996.45-1003.52, London 213.01-215.07, New York 436.01-437.32, Pariz 199.57-201.01, Praga 152.53-153.44, Trst 229.15-232.23.

Curih. Beograd 10, Pariz 20.04, London 21.4125, New York 438.25, Bruselj 73.9250, Milan 23.07, Amsterdam 239.80, Berlin 176.35, Dunaj 79.50, Stockholm 110.40, Oslo 107.50, København 95.60, Praga 15.29, Varšava 83.10, Budimpešta 86, Atene 3.90, Bukarešta 3.25.

Efekt

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 406-408, 4% agrarne 52.25-52.50, 4% severne agrarne 51-51.25, 6% beguške 73.75 den., 6% dalm. agrarne 72 den., 7% stabiliz. 87-87.50, 7% invest. 88 den., 7% Blair 82-83, 8% Blair 92 den.; delnice: PAB 207-210, Trboveljska 295-300, Sečersna Osiček 185 den., Osijska ljevaonica 190 bl., Gutmann 40 den., Danica 40 den.,

Beograd. Vojna škoda 407.50-408 (408-407.50) za maj (406.50), 4% agrarne 52.50 bl., 4% severne agrarne 51-51.50,

6% beguške 74.75-75, 6% dalm. agrarne 73-73.50 (73), 7% Blair 82.50 den., 7% invest. 88.50-89.50, 8% Blair 92-92.75, Narodna banka — (7250), PAB — (210).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 10. marca. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 138.50, za sept. 118; koruza: za sept. 99.75.

+ Winnipeg, 10. marca. Začetni tečaj: pšenica: za maj 132, za julij 127.75.

+ Novosadska blagovna bors (t. m.). Tendence nespremenljive. Pšenica: (78 kg): baška sremeka 151 — 153, slavonska 152 — 154, banatska 150 — 154; baška potiska 150 — 161. Oves: baški sremek. elav. 112.50 — 115. Ri: baška 140 — 142.50 Koruza: baška sremeka 80 — 82, banatska 79 — 81 srem. ska sušena par. Indija 90 — 91. Meks: baška in banatska »Og« in »Ogg« 235 — 245 »2« 215 — 225; »3« 195 — 225; »4« 175 — 185; »7« 147.50 157.50; »8« 105 — 110. Otrbi: baški, banatski 85 — 88. Fišol: baški beli brez vreče 250 — 255.

+ Budimpeštanska terminalska borza (10. t. m.). Tendence čvrsta. Koruza: za maj 12.30-12.35.

BOMBAZ

+ Liverpool, 9. marca. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za marc. 7.57 (prejšnji dan 7.59), za julij 7.57 (7.58), zadek. 7.23 (7.22).

+ New York, 9. marca. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za marc 14.07 (13.85), za julij 13.50 (13.27).

ZIVINA

+ Živinski sejem v Mariboru. Na torkov živinski sejem v Mariboru je bilo prignanih 11 konj, 17 bikov, 225 volov, 408 krav in 13 telet, skupaj 674 glav. Cene so bile naslednje: debeli voli 4.50 — 5 Din, poldebeli 3 — 4.50, plemenski 3 — 4.25, bikji za klanje 3.70 — 4.40, klavne krave debele 4 — 5, plemenske krave 3 — 4, krave za klobasice 2.60 — 3 din, molzne krave 3.30 — 3.50, breje krave 2.90 — 3.60, mlada živina 3.80 — 4.70, teleta 4.50 — 6 Din za kg žive teže. Prodanih je bilo 371 glav, od teh 13 glav za Italijo in 30 glav za Anglijo.

Jardillier na Oplencu

Beograd, 10. marca. p. Francoski poštni minister Jardillier je bil dopoldne v spremstvu našega poštnega ministra dr. Kaludjerčiča ter francoskega poslanika Dampiera na Oplencu, kjer se je poklonil grobu pokojnega kralja Aleksandra Ureditelja. Na povratku je na Avali položil lep venec pred spomenik Neznanemu junaku. Popoldne je imel več važnih razgovorov z našimi državniki, zvečer pa se je vrnil iz Beograda v Francijo.

Meštrovicев uspeh v Bukarešti

Bukarešta, 10. marca. AA. Jugoslovenski kipar Meštrovic je predložil danes v kraljevskem dvoru modela poprsja pokojnih kraljev Karola I. in Ferdinanda. Modela sta napravila na vse, ki so ju videli, zelo globoko vtis. Predsednik vlade Tatarescu je povabil Meštrovica na obed.

Iz prometne službe

Beograd, 10. marca. p. Višji kontrolor Leopold Gruđen, ki je bil do sedaj šef železniškega skladišča na mariborski postaji, je premeščen v Ljubljano.

IZPUŠČAJE, PRIŠČE

in razno

KOŽNE NEČISTOSTI

pri dojenčkih, otrocih in odraslih odstranjuje uspešno

BABY MIRA CREME

Dobiva se za ceno Din 10., v lekarnah in drogerijah

Iz Zagorja

— Skupina zagorskih broselovskih rudarjev pojde v Stanovsko. Te dni se je v Zagorju mudil rudarski nadzornik rudnika Stanovskega pri Poljanah. Dobil je 18 rudarjev kopavcev, ki pojdejo v četrtak na delo. Obiljubi jim je stalno zaposlenje z dnevnim zaslužkom 30 do 40 Din. Kakor pravijo rudarji je rudnik prišel v last druge družbe. Znano je, da je zadnja leta premogovnik Stanovski še nekajkrat ostal dolžan meze, zaradi česar je imel zmerom neprijetne. Upajmo, da bo zdaj boljše.

Iz Ptaja

— Jugoslovensko-čehoslovaška liga v Ptaju in Sokolu sta priredila 6. t. m. proslavo obletnice rojstva predsednika Osvoboditelja Masaryka v sokolski dvorani »Mladice«. Navzočno občinstvo je pozdravil predsednik JČL dr. Vilenjak, nato pa je zapel zbor Glasbene matice »Kde domov muje« in »Nad Tatrou se bliskac«. Sledilo je predavanje gimnazijskega direktorja dr. Kovačiča o razgovorih z Masarykom, Občinstvo se je velikim zanimanjem sledilo predavatelju. Zatem je st. rosta brat dr. Šalamun podal v kratkih obrisih delovanje pred kratkim umrle Renate Tyršev. Sledila sta pozdrav Nj. Vel. kralju Petru II. in petje državne himne.

— Na Dravskem polju je gorilo. Nedavno noč je pri pešterju Napetu Antonu v Strážojnah na Dravskem polju nastal požar. Zgoreli sta dve parni kolesnica, okedenj, drvarnica in svinjak. Tudi vse gospodarsko orodje z vozov; je uničeno. Škoda znaša okoli 40.000 Din. Požar je opazila hčanka Neža in zbudila brate. Na pomoč so najprej prišli sosedi in kmalu nato gasilci iz Sokole. Orodnišk so uvedli preiskavo, ker obstoji sum, da je bil požar iz sovražnosti podtaknjen.

Iz Škofje Loke

— Škofja Loka bo razsvetljena s obilno množico. Uskužbeni elektrarni so začeli priprave za preureditev mestne razsvetljave. Škofja Loka bo dobila obilno svetlobo, ki bodo gorele v prvi večerni urah, kameje pa kakor zdaj skromne žarnice.

— Sedelje v Škofji Loki brani klobuk, čeplo, dežnik, dežni plašč, žepno svetilko, (vse navedene predmete je odvrnil vionimiki: orožniki so našli vse to pri Hosti). Žepni nož, revolver, daljnogled, zoster, maj, hrišasto, navlačno ruč, kravato, srebrno veržico, baterijo, škaflo cigarete, 90 Drava cigarete 12 zaponk, ščet in dežnik. Navedene predmete je dvignil v teku enega leta, ker se bodo po tem času prodali.

BAYER

Ako vzamete Aspirin
Vam more pomagati pri prehlajenju, gripi, reumatizmu

toda pazite na Bayer-jev križ!

Opis in registr. pod št. 1583 od 21. XI. 1936.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

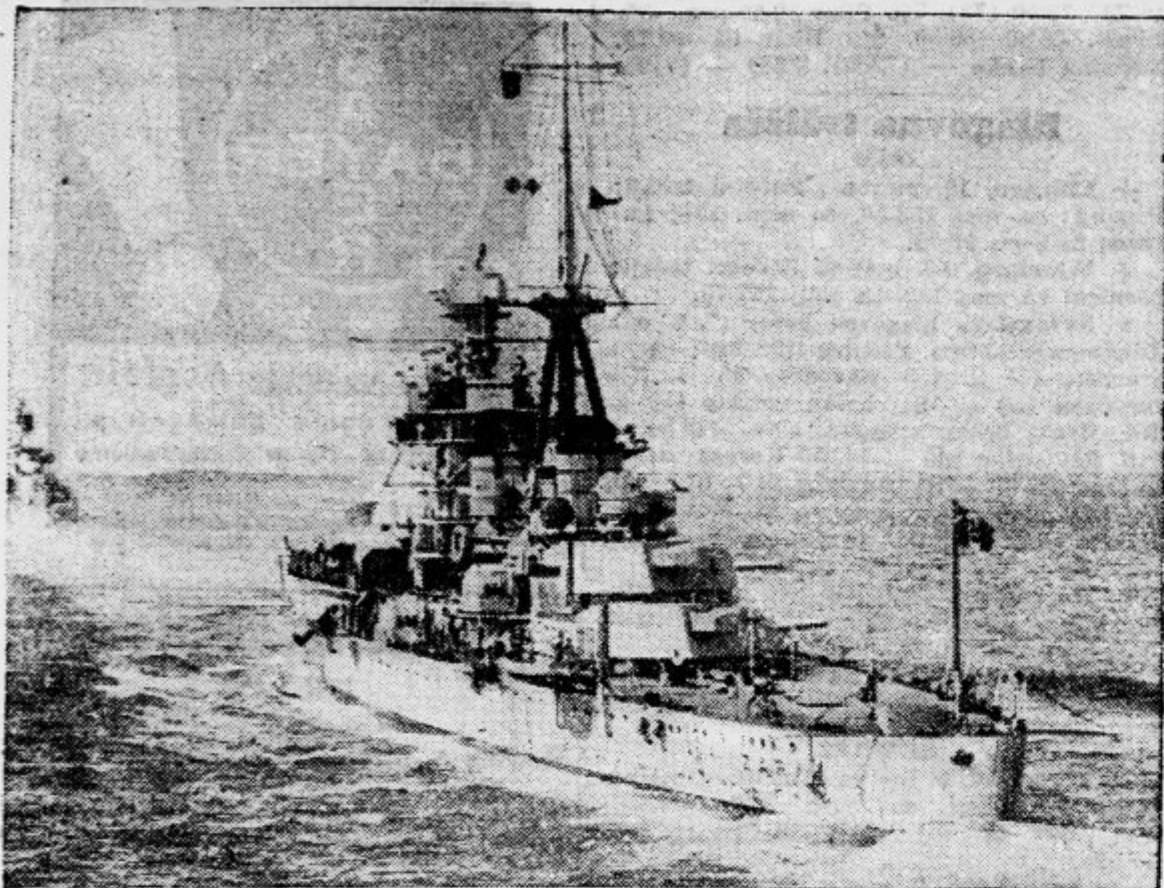
Četrtek 11. marca: Zadnji signal. Premijera. Premijerski abonma.
Petek 12. marca: Ol 15. uri: Na ledeni plošči. Dijaška predstava po globoko znanih cenah. Izven.
Sobota 13. marca: Simfonija 1937. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Četrtek 11. marca: Hoffmannove pripovedke. Red Četrtek.
Petek 12. marca: Plesni večer bolgarskih narodnih plesov. Izven. Znižane cene.
Sobota 13. marca: Ero z onega sveta. Izven. Znižane cene.

Vojaško-političen obisk v Libiji

Italijanska križarka »Zara«, s katero se je odpeljal Mussolini v Libijo. Pred odpotovanjem je pozval k sebi vse glavne vojaške poveljnike

Prazne zibelke — nič imperija

Križarska vojna v Italiji — Ugodnosti za novoporočence, olajšave za družine s številnimi otroki

Italija oziroma njeni vodilni krogi so za željo novo križarsko vojno proti »praznim zibelkam«. Mussolinijeva »demografska politika« je dala nove pobude. V svojem govoru 26. maja 1927. je dal italijanski ministri predsednik prvi znak za gibanje, ki je šlo za tem, da bi se padanje števila rojstev v Italiji ustavilo in da bi se italijansko ljudstvo navdušilo za pomnožitev zaroda. Odtlej se je Mussolini nestrastno vrnil k temu predmetu, zadnjič lanskega avgusta, ko se je mudil na manevrih v Lukaniji, eni izmed italijanskih pokrajin, ki se ponašajo z največjim številom otrok.

Ze tu je namignil na svoje nadaljnje namere. Dejal je: »Ljudstva s praznimi zibelkami si ne morejo osvojiti imperija. Če ga že imajo, tedaj pride čas, ko jim ga bo zelo težko braniti in ohraniti. Pravico do imperija imajo samo rodovitna ljudstva, ista, ki imajo dovolj počasa in volje, da bi svoje pleme razširila po svetu. Zelo bi, da bi te moje besede dale povod za resno razglabljanje v nekaterih italijanskih provincah.

Mussolini je namigaval tu zlasti na nizko število rojstev v severnoitalijanskih industrijskih provincah Piemontu in Liguriji. Dočim se je na pr. lansko leto v Materi rodilo 36,8 otroka na tisoč prebivalcev in v Bariu 32,2, je izkazoval Turin samo 13,7 in Genova celo 12,5 novorojenca na tisoč prebivalcev. Como ob istoimenskem jezeru se je ponašal sploh z najnižjim številom rojstev, namreč 9,3. Veliki fašistični svet je zapretil edaj provincam s praznimi zibelkami s hudimi ukrepi: če se ne bodo do naslednjega ljudskega štetja v tem pogledu poboljšale, jih bo razpustil. Nastala bo torej prava križarska vojna.

Velika igralka je zbolela

Francoska igralka Cecilia Sorelova je te dni hudo zbolela. Njeno stanje je zaradi igralkine velike priljubljenosti predmet splošne pozornosti v Parizu

Draga beseda

Londonski listi prebučujejo cele strani o velikem družabnem skandalu, ki ga je povzročila pogreška nekega napovedovalca britske radijske družbe. Ob koncu prvega dejanja neke slušne igre bi moral ta napovedovalec, minister Rorke, vzkliti: »O gospa Simpsonova!« Radijska družba se je morala pred poslušalci oprostiti, raztresena napovedovalca pa odsloviti. Beseda, ki mu je nehote padla iz ust, je bila zanj draga.

D'Annunzijeve smrt

O Gabrielu D'Annunziu poročajo, da čuti svoj bližnji konec. Po italijanskih vesteh je sklenil, da se bo ločil od življenja na poseben način. Ko bo začutil, da stoji neposredno pred smrtjo, bo stopil baje v kad z neko kemično tekočino, ki ga bo takoj usmrtila, potem pa bo njegove telesne ostanke tako popolnoma razkrotila, da ne bo ostalo od njega ničesar več.

Svoji k svojim!

Za pranje perila uporabljajte vedno le res domače izdelke! To je

PERION

pralni prašek — naš slovenski izdelek.

Italija za hitro vojno

V »Popolo d'Italia« se izjavlja italijanski državni podtajnik general Pariani o italijanskem oboroževanju in pravi, da se armada uravnava po eni strani v skladu z gospodarskim položajem dežele, ki ne prenaša dolge vojne z velikimi potrošnjami, po drugi strani pa v skladu z dinamiko rečima, ki ustreza italijanskemu temperamentu.

Za Italijo obstoji potreba hitrega konca vsake vojne in vsa priprava armade vodi k temu smotru. Kadre so pomladili, oprema se je temu primerno izboljšala kvantitativno in kvalitativno. Posebno oporo ima italijanska armada v celotni organizaciji hitrih oklopih in motoriziranih enot in ta opora opravičuje zaupanje v to, da se bo vsaka vojna, ki jo bo morala voditi Italija, hitro končala.

Italijani in Nemci v Abesiniji

Iz Londona poročajo, da se je ustanovila italijansko-nemška družba za izkoriščanje naravnih bogastev v Abesiniji. Osnovna glavnica znaša 32 milijonov mark. Italijani imajo v svojih rokah 51% delnic, Nemci pa 49%.

Ukradeno zlato

Na postaji Joliette pri Marseillu so neznanec te dni izmaknili iz neke pošiljke, v kateri je bilo 50 zlatih palic, 18 palic zlata v vrednosti 4 milijonov frankov. Zlato je pripeljala neka ladja iz Sirije in so ga v francoski luki prekricali na vlak. Pošiljatev so deponirali na varnem prostoru, kljub temu pa je izginilo iz nje 18 kosov. Tatvina je bila izvršena med opoldansko pavzo, ko so bili poštni nameščenci pri obedu.

Rodila je četvorčke

Ta rumunska kmetica je rodila četvorčke. Mati in otroci so zdravi

Milijon frankov za ustreljenega vohuna

Borchgravejeva afera med Španijo in Belgijo — Pravi vzrok odstopa belgijskega socialističnega ministra

Pred nekoliko tedni smo poročali o velikem razburjenju, ki je nastalo v Belgiji zavoljo ustrelitve belgijskega diplomata de Borchgraveja v Madridu. Belgijka vlada je zahtevala od madridske vlade milijon frankov odškodnine za Borchgravejeve sorošnike in španska vlada je zahtevala vsoto tudi plačala, da se izogne nadaljnim neprijetnostim. Pred kratkim pa smo poročali, da stvar s tem ni zaključena, kajti pokazalo se je nekateri drugi momenti, iz katerih ni bilo razvidno, da se je Borchgrave v Španiji udeleževal kot vohun za generala Franca in se za imeli španski republikanci pravico, če so se ga iznebili na ta način.

S potovanja v Madrid se je zdaj vrnil v Bruselj predsednik poslanske zbornice in bivši tajnik socialistični internacionalce Camille Huysmans. Oglasil se je takoj pri zunanjem ministru Spaaku in dvignil na podlagi svojih pozvedovanj v Madridu težke obtožbe proti Borchgraveju. Oznalil ga je za špijona generala Franca in še za kaj drugega. Minister je izjavil, da bo dal stvar uradno preiskati in če bo preiskava potrdila Huysmansove trditve, tedaj bo Belgija Španiji vrnila tisti milijon.

Kakor pišejo sedaj belgijski socialistični listi, se Borchgrave ni udeleževal samo kot vohun v prid nacionalistom, temveč se je težko pregrešil tudi proti svojim rojakom. Doma je osnoval hranilnico in je v njej ponesrežil 25 milijonov belgijskih frankov, ki mu jih je bilo zaupalo kakšnih 6000 ljudi. Iz strahu pred aretacijo je ušel v Španijo. Tam je neki banki izvalil 10.000 pezeta in je bil zavoljo tega zaprt. Nato je v Španiji deloval kot zastopnik neke nemške avtomobilske trgovine. Njegovega sina so postavili zavoljo vohunstva pred vojno sodišče in ga ustrelili, nje ga samega pa so Huysmansovi informacije jah ustrelili v Španiji bivačji Belgijci, ki so ga spregledali. Navzlic temu so ga dale belgijske oblasti na svečan način prepeljati domov in zahtevale od španske vlade odškodnino 1 milijona frankov. Takrat je bil socialistični vojštalnik in član vlade Emile Vandervelde zahteval, naj belgijsko poslanstvo v Madridu preišče obtožbe, ki so jih dvignili proti Borchgraveju, poslanstvo pa je to odklonilo. To je bil pravi vzrok, da je Vandervelde stopil iz vlade.

Neka argentinska križarka je te dni pripeljala iz Španije v Marseille skupino beguncev, ki so se zatekli pod varstvo argentinskega poslanstva v Madridu. Na levi vidimo baronico de Borchgrave, soprogo v Madridu umorjenega belgijskega diplomata, na desni pa znanega španskega nogometaša Ricarda Zamoro, o katerem so, kakor o mnogih drugih, ki še žive, pisali, da je padel v vojni

Angleži čistijo ladijske topove

Ob istem času kakor Italijani v Siciliji, pripravljajo tudi Angleži manevre svoje Home Fleet v Sredozemskem morju pri Gibraltarju in Malti

Poroka Windsorskega vojvode v Franciji?

Ga. Simpsonova je dospela v Tours in se naselila v dvorcu »Condé«

Francoska agencija »Havas« poroča, da je ga. Simpsonova odpotovala iz Cannese. Za njen odhod ni nihče vedel, glasovi o tem so se razširili šele potem, ko je bila nevesta Windsorskega vojvode že na poti.

Ga. Simpsonova je dospela v spremstvu zakonca Rogers v dvorec Condé, ki leži kakšnih 30 km od Toursa. Ko so novinarji izvedeli za priselitev, so začeli oblegati gostitelje ga. Simpsonove, a niso dobili nobene pojasnila o vzroku odhoda iz Cannese. Rogers in njegova žena sta skušala re-

porterjem zmešati niti na ta način, da sta po služabnikih vile Lou Veil širila vesti, da se nahaja ga. Simpsonova še vedno v njunem dvorcu. Medtem pa so novinarji ugotovili, da je avtomobil z go. Simpsonovo in Rogersovimi krenil na pot iz Cannese ob 11.30 dopoldne. Prvemu avtu je sledilo še eno vozilo. V njem sta bila neki višji uradni francoske policije in en angleški de- tektiv.

Iz Toursa javljajo, da so dvorec »Condé« v zadnjem času temeljito preuredili. Številno služabništva se je povečalo na 25. Širijo se govorice, da bo ta dvorec v najkrajšem času kupil Windsorski vojvoda in da bo v njegovi kapelici tudi poroka z go. Simpsonovo.

V drugi polovici aprila poteče pol leta od ločitve ga. Simpsonove od njenega drugega moža. Tedaj postane ga. Simpsonova popolnoma prosta in bo lahko sklenila nov zakon, ki bo po vrstnem redu tretji v njenem življenju.

20. obletnica

Zeppelinove smrti

Dne 8. marca so v Stuttgartu obhajali 20. obletnico smrti grofa Zeppelina. Položili so na njegov grob več vencev, med drugim tudi venec Zeppelinovih tvornic v Friedrichshafnu, katerega je prinesel pilot dr. Eckener.

Potres v San Franciscu

V San Franciscu so imeli te dni zjutraj več potresnih sunkov, ki so trajali dve do tri sekunde. Kakor poročajo iz Amerike, je škoda zaradi potresa precej občutna. Ponekod so se zdrobile šipe v oknih. Človeških žrtev ni bilo, vendar se je prebivalstva v spominu na grozno leto 1906. ločil velik strah. Mnogi so bežali iz mesta.

ZA POMLAD

NOVA OBLEKA — NOV PLAŠČ!

Lepo sortirano zaopgo blaga vam nudi

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, Aleksandrova c. št. 7

V zalogi tudi izgotovljena oblačila ali pa se na željo izgotovite tudi po meri.

Tujci ne smejo več v Kremelj

Ogled Kremlja je tujim obiskovalcem prepovedan. Doslej je veljala takšna prepoved samo za Russe. Sumijo, da je prepoved izzval strah pred atentati.

Renta za molčečnost

Kako je Kominternu ukrotila svojega bivšega emisarja v Parizu

Pariški »Matin« je objavil te dni zanimivo razkritje o nemškem komunistu Wiliju Münzenbergu, ki je odrekel svojo zvestobo Stalinu. Münzenberg je opravljal zadnje čase posle finansierja Kominterne v Parizu. Po navodilih Moskve se je udeleževal vseh političnih akcij v Franciji.

Po zadnjem obisku v Moskvi, kjer je imel tudi sestanek s Stalinom, si je Münzenberg dovolil kritiko režima sedanega rdečega diktatorja. Zato je bil iz Moskve posvarjen in pozvan k redu. Münzenberg pa je izjavil, da ne bo odgovarjal Stalinu.

Njegova izjava je izzvala v Kremlju veliko začudenje in politično tajništvo Kominterne je zaradi tega poslalo k Münzenbergu posebnega zaupnika v osebi Holandca Kroiskega, da bi se z njim pogajal. Toda Münzenberg se ni dal ustrojavati. Odgovoril je moskovskemu delegatu, naj ga pusti na miru, ker bo sicer razkril vse mahinacije Moskve v Evropi. Končno je bil dosežen med Münzenbergom in Kominterno vendarle sporazum. Münzenberg je obljubil, da bo molčal o vsem, toda za to molčanje so mu nakazali iz fonda za »svetovno revolucijo« 200 tisoč frankov rente.

Dinamit v poklonjeni cigari

Neuspeh atentat na ameriškega advokata

Ameriški odvetnik Leo Bitscher iz Metforda v Wisconsinu je imel prošli teden god. Ob tej priložnosti mu je poslal njegov brat Charles, ki živi v Chicagu, zabojček cigar z 250 komadi. Bitscher, ki je strasten kadilec, se je darila zelo razveselil. Odprl je zabojček in jemal iz njega cigaro za cigaro.

Porabil je že 43 cigar in segel po 44. komadu. Hotel jo je že prižgati, ko se mu je zazdela nenavadno težka. Začel jo je primerjati z ostalimi cigarami in je na koncu ugotovil, da je za več dkg težja od drugih cigar. Zato jo je natančno preiskal. Dognal je, da je v cigari tulec iz papirja, v tulcu pa dinamit. Če bi bil prižgal cigaro, bi že po nekaj dminih nastala eksplozija, ki bi lahko imela usodne posledice za kadilca.

Kdo je vtihotapil cigaro z dinamitom

Ogromen dok za Vladivostok

Iz Odese bodo odpeljali v bližnjih dneh ogromen plavajoč dok, ki je namenjen za Vladivostok. Doprtili so ga pred nedavnim v Nikolajevu, kjer so ga gradili 20 mesecev. Dolg je 129 m, širok 31 m in je primeren tudi za popravila večjih ladij. Na dolgem potovanju ga bosta vlekla neki vlačilec in neki ledolomilec. Med vožnjo skozi Dardanele in Sueški prekop bodo morali ustaviti za 12 do 18 ur ves ostali ladijski promet, ker bo ta transport sam zavzemal vso širino obeh morskih cest. Vožnja do Vladivostoka bo trajala kakšnih 130 dni.

v zabojček, niso mogli dognati. Brat, ki je poslal advokatu godovno darilo, živi z njim v najlepšem soglasju. Mogoče je, da je cigaro z eksplozivno smovjo podtaknil Bitscherju kakšen nasprotnik. Policija preiskuje zadevo in ima na sumu nekega advokatovega klijenta, ki je izgubil veliko pravdo zaradi svoje žene.

ANEKDOTA

Neki komponist, ki je Rossiniju zaigral svojo novo skladbo, je vprašal mojstra, kako mu ugaja. »Sijajno!« je dejal Rossini. »Močnejši ste od Boga. On je ustvaril svet, vi pa ste ustvarili kaos!«

VSAK DAN ENA

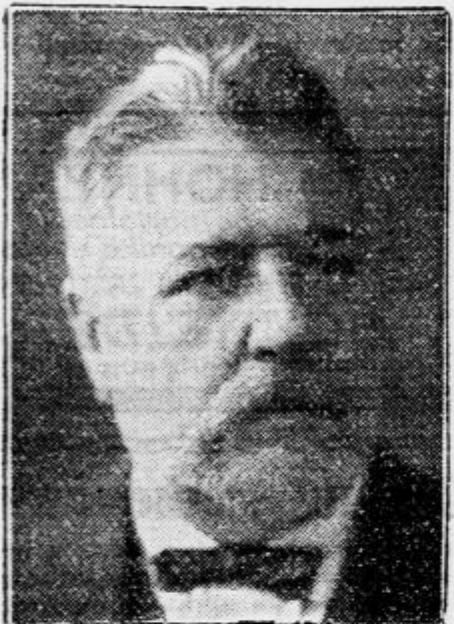
»Bože, Bože, kaj naj storim, ko imam tako vezane roke in noge!«

(»Politikens«)

Kulturni pregled

Koncert ljubljanske Filharmonije z dirigentom Rhené-Batonom

V zgodovini našega instrumentalnega glasbenega udejstvovanja zavzema ime ljubljanske Filharmonije važno in častno mesto. Potreba, da se v Ljubljani ustanovi stalen simfonistični orkester, je že stara in vedno aktualnejša v zvezi s povečanjem našega mesta in z željo, da se uvrsti tudi Ljubljana v vrsto tistih kulturnih središč, ki vodijo duševno življenje narodov. Že pred vojno je nastal prvi poskus z ljubljansko društveno godbo, ki je s skromnimi sredstvi v gnutnem in umetniškem oziru hotela nadomestiti povesdo prevladujoče avstrijske vojaške godbe. Iz nje se je vzbudila h kratkemu življenju Slovenska Filharmonija, ki sta ji dala prvo posvetilo danes slavna dirigenta Talich in Reiner, ki pa se ni mogla vzdržati niti v onem malem številu, kakor ga je dosegla v najslavnejši dobi svojega obstoja. Po vojni je

člno napravljenih že več kratkotrajnih poskusov, da bi oživili idejo Slovenske Filharmonije in manjkalo ni bolj ali manj preudarnih predlogov. Slednje se je izkazalo, da lahko kader modernega simfonističnega orkestra tvori pri nas samo oni orkester, ki služi stalno operi. Tako smo končno dospeli do trdnega fundiranja simfonističnega orkestra, ki je pritegnil poleg opernega ansambla v svoj rog tudi veliko število drugih uporabnih gojiteljev instrumentalne reprodukcije, ki so se dotlej udeleževali v manjših instrumentalnih ansamblih. Ponedeljkov koncert ljubljanske Filharmonije je pokazal visoko, vedno izpopolnjevanje se stopnjo tega orkestra, ki mu predseduje njegov koncertni mojster, violinski virtuos K. Rupel, in ki v svojih vrstah drži najmočnejše naše godbenike (s čimer nočem reči, da ni drugih, ki bi po kvaliteti mogli sodelovati v tem korpusu — ne gre mi pa pravica, da bi razmotrival, zakaj niso vključeni v to združenje). V vsakem ozirom je ljubljanska Filharmonija uporabljen in predstavljen orkester, ki je bil v kratkem kos tudi težim na'ogom in ki lahko mnogo pripomore k razvoju naše orkestralne reprodukcije.

Kristni dirigent orkestra je bil tudi dirigent ponedeljskega koncerta, Rhené-Baton. Dirigent velikega, svetkega formata, ki je v teku svoje, preko 30-letne dirigentske kariere vodil najboljše orkestre Pariza in Francije, na šestih koncertnih potovanjih pa tudi najboljše orkestre na kontinentu. Upravičeno velja njegov nastop v Ljubljani kot poseben praznik za našo glasbo, in ljubljanska Filharmonija je lahko vesela, da se ji je posrečilo pridobiti že v drugič dirigenta njegovih kvalitiet in izkustev. Že zunanji videz njegovega dirigiranja očituje glasbenika stroge, poglobljene naobrazbe, umernih gest, krepkih, odločnih, a po potrebi prav tako voljnih gibov. V vsem pravi francoski muzik, ki v nobenem ozirom ne pretirava, pač pa v vsakem pogledu stremi za popolnostjo, osebno v zvočnem ozirom, kar je za dirigenta posebna važnost.

Tako je bil tudi ponedeljski koncert po pravici deležen velike pozornosti naše publike, ki je veliko umniško dvorano napolnila ter vznemirila aplavdirala dirigenta in orkestru. Kar se na naših koncertih le prav redko dogodi, smo doživeli v ponedeljek, na burno zahtevo so morali ponoviti poslednjo točko sporeda, Berliozovo Ogrsko koračnico. Spored je bil sestavljen pretežno iz klasičnih in romantičnih del svetovne literature (in takoj priznam, da mi bilo skoraj ljubše, da bi čuli v tako vzorni interpretaciji dela francoskih skladateljev: Corelli, Haydn, Weber v prvi polovici, Debussy, Bravničar in Berlioz v drugi polovici sporeda).

Corellijevi Concerti grossi se ozko naslanjajo v formi na komorne, odn. cerkvene sonate tega skladatelja, ki je vsega napisal sicer le 6 opusov skladb, ki pa jih vse preveča posebna jasnost in zaokroženost v obliki in izrazu. V njegovih Con-

certi grossi lahko vidimo predhodnike prave klasične simfonije, dasi so stavki prepleteni z nevsiljivo polifonijo. Corellijev vpliv na Händla je neizpodbiten ter izsledljiv posebnost v Händlovih Concerti grossi. Lepa in efektna je postavitev solistične ansambla (dve violini in violončelo) napram ostalemu zboru godal — prototip koncerta kot tekmovalna med solisti in ansambli. Rhené-Batonova priredba se nanaša v glavnem na nekatere zvočne zaokroženosti in dinamične kontraste, kot so bili za časa Corellija sicer v rabi, a redko notirani. Haydnova 188. simfonia datira iz dobe njegove mojstrske zrelosti (1781-1788) in očituje vse vrline njegovega lahkega, finega, naivnega in neranjivega sloga, na katerega je prav v tem času tako zelo vplival Mozartov neodoljivi genij. Ne da bi presenečal v invencioznosti, zna vendarle Haydn z malimi sredstvi doseči skladne, nadvse zadovoljive učinke, ki zadostijo zaradi dovršenosti v formi, duhovitosti, šegavosti in z onim nedoločljivim ambientom, kakor označuje vsako mojstrovino. Kako karakteristična je uporaba nekaterih, takrat zapostavljenih instrumentov, zlasti rogov v menuetu te nežne simfonije! In kako razposajen je prav za prav finale! Bil je tudi v perfektnosti izvedbe — višek večera. — Webrova uvertura k romantični operi »Oberon« je ena njegovih najuspešnejših mojstrov, dasi se je naravnost čuditi, kako je mogel težko bolni skladatelj podati vanjo tolikšno življenjsko silo in razsipnost. Delo je bilo dokončano ob zaključku opere (9. aprila 1826) ter sestoji iz motivov, ki se v vsej operi ponavljajo. Že takoj s prvim taktom (Oberonov rog) nas prenese skladatelj v čudovito deželo pravilic, vil in romantičnih čudes in vse glavne osebe dejanja se nam predstavijo v tej uverturi, ki spada z Eurynantho in Čarostrelcem med najčiste zurnilce nemške romantike.

Vprav presenečila me je zvočnost Debussyjevega poema »Prélude à l'Après-midi d'un Faune« (tako naj bi bil napisal sestavljenec sporeda, na ono klavno pravopisno skrpucalo, ki je dičilo spored), kajti ne bi bil pričakoval, da se bo orkester, nevarjen posebno karakteristične zvočnosti francoskih orkestrrov, tako lepo življal v tonski svet Debussyja. Da bi bil Debussyjev »Impressionizm« melanholični odsev romantike, kot je trdil spored in po njem »Slovenski Narod«, »Naš val« (in morda še kdo zares misli tako), ne ustreza dejstvu. Oznaka Debussyja kot impresionista je nastala brzokone v možganih zavistnih nemških glasbenih kompilarjev, ki si s pojavom novega duha v glasbi niso znali drugače pomagati, kakor da ga uvrstijo v manjvreden predal, kjer naj bi bil neškodljiv za njihove duševne evolucioniste. Niti ni Debussy impresionist, niti ni njegovo delo odsev romantike, najmanj pa melanholičen: komur seveda ostane prikrita vsa življenjska sila, ki preveča vsako Debussyjevo delo, mu je morda res očitno pri srcu ob teh zvokih — le da črnožolnost izvira iz njegove samega, ne iz teh skladb. Toda o tem bi se dalo razpravljati širše; mislim le, da bi programska knjižica, katere namen je uvajati občinstvo v miselnost skladatelja, ne smela trditi zgrešenosti in navajati sodb, zoper katere so vprav ti skladatelji najboljši dokaz. — Domača točka sporeda so bili trije Bravničarjevi »Divertissements«, pri čemer bi lahko, po Mozartovem vzgledu, vse tri uvrstili pod naslov »Divertissement«. To so plesne skice, katerih prva spominja jazz-band, druga morda harmoniko, tretja pa je nekak perpetuum mobile — vse tri pa zelo efektne, posrečene skladbe, izvedljive tudi v malem formatu in zasedbi. Posebno mi je ugajala druga, ki je polna apartnih zvočnih efektov in po svojih melodičnih zaključkih nekoliko vzbuja občutje nenamerne folklorne barvnosti. Zaključek koncerta sta tvorila dva odlomka iz Berliozove glasbe k Faustovemu prokletstvu: ples silf in ogrska koračnica, katerih prvi je bil igran z rafinirano dinamiko, drugi pa je vžgal, kakor je od njega pričakovati.

Dasi je bil ves orkester dobro stopljen v zvočnosti in je bil spored odigran v vseh skupinah skoraj brezhibno, moram le še posebej hvalno omeniti soliste, na čelu jim koncertni mojster Rupel, flauto g. Korosca, ki je z veliko spretnostjo mojstrovil težki Debussyjev part, srebrno čisti ton oboe g. Mašera, občuteni klarinet g. Launa in romantično zastrti rog g. Moravca, ki so vsi prišli do posebne veljave prav pri Debussyju, delno že prej pri Weberu. Kot solist je sodeloval pri klavirju prof. Marjan Lipovšek, pri Corelliju pa prof. Rupel, Jeraj in Müller, ki so vsi svojo nalogo izvršili odlično. Treba pa je še tudi pripomniti, da so vsi ostali instrumentalisti storili več ko svojo dolžnost in pokazali živ interes na prospehu ljubljanske Filharmonije.

L. M. S.

„Československo-jihoslovenská revue“

S pravkar izšlo 8. — 10. številko je »Československo-jihoslovenská revue«, ki jo izdajata praška Čsl.-jihoslov. liga in beograjska Zveza Jugoslov.-českoslov. lig, zaključila šesti letnik. Izmed dosedanjih letnikov je ta najboljši z informativne in redakcijske točke. Izmed dosedanjih letnikov je ta najboljši z informativne in redakcijske točke. Izmed dosedanjih letnikov je ta najboljši z informativne in redakcijske točke.

Československo-jihoslov. revue je v teku svojega obstoja šla skozi več razvojnih faz. Po znalo se ji je nedostajanje krepke uredniške roke, trdnega redakcijskega programa in dobrega sodobnega tehničnega vzorca. Šele s šestim letnikom je dobila notranjo obliko, ki bi lahko s kakršnimi modifikacijami na še boljše in popolnejše ostala okvir nadaljnjih letnikov. Vsekar je prav, da je prenehala nena trojezičnost, saj je primernejše, da ostredni organ lig izhaja samo v češkem jeziku. Bilo bi pa želeli, da bi se pri nas ustanovila podobna revija, ki bi prinašala članke in informacije o Českoslovaški. Dve taki vzajemno se izpopolnjuječi, po istih načelih urejani reviji bi zares ustrezali potrebami našega vzajemnostnega dela.

Izmed člankov, ki so izšli v šestem letniku, je treba omeniti poleg nekaterih drugih tudi članka iz slovenskega kulturnega živ-

Pavlička o Nikoli Tesli in o jugoslov.-nem. alkih gospodarskih stikih glede na Českoslovaško, dr. D. Prohaska članek o Vlad. Na. zoru in prof. dr. Ferda Šišića razpravo »Poetane in splošna karakteristika ilirskega gibanja«.

Mnogo krajših informacij ne je o delovanju naših lig, marveč tudi o splošnih kulturnih pojavih nahajamo v rubriki »Udložiti« (Dogodki). Pod zaglavjem »Literatura, znanost, umetnost« je izšla dolga vrsta krajših informacij iz jugoslov. kulturnega življenja, med njimi tudi tuj okrog 25 beležk, ki se tičejo slovenskega kulturnega življenja. Posebna rubrika »Jugoslovanske literarne novosti«, ki jo spretno urejuje in piše dr. Oton Berkopec, sodi med najzanimivejše v reviji. Tu so izšla poročila o štiridesetih srbohrvatskih knjigah in revijah in o 45 slovenskih literarnih novostih. Nadaljnje rubrike sta »Turistika« in »iz naših odbovov in lige. Revija je prinesla na posebnih prilozhah tudi več ilustracij.

Poleg »Českoslov.-jihoslov. revue« izhaja kot nje stalna, samostojna priloga »Slovenski Jadran«, ki ga urejuje pisatelj Adolf Veselý. Priloga je predvsem namenjena propagandi Dalmacije in njenega turizma, prinaša pa tudi prevode srbohrvatskih pesnikov in poleg člankov številne informativne vesti.

Odkar se je redakcijsko težilo »Českoslov.-jihoslov. revue« pomaknilo v drobne članke in informacije, ki prihajajo do veljave, ve tudi z modernim razdelitvijo strani, je postal ta časopis mnogo zanimivejši in prikupejši. Hvala za to gre mladim sodelavcem v redakciji, zlasti dr. Heidenreichu in dr. O. Berkopcu.

Zapiski

Prvo v Ljubljani nastanjeno bolgarsko brošuro je izdalo te dni uredništvo »Etnolog« (dr. Niko Zupanič). Je to poseben odlije razprave, ki jo je prispeval za prihodnji zvezek »Etnolog« ugledni bolgarski znanstvenik, antropolog St. Batev. Razprava se imenuje »Teglo na mizki v Blagorici« (Teža možgan v Bolgariji). Pisec je stehal možgane 2136 Bolgarov in preiskal razne njihove dele. Teža možgan je pri merjal glede na spol in od rojstva za vsako leto in vsak mesec posebej vse do starosti 100 let. Med drugim je sestavljal razpredelnico, ki kaže odnos med težo možgan in dol-

žino telesa. V tej kratki, vendar pa vsebinsko tehtni razpravi podaja prof. Batev izsledke svojih raziskavanj, ki ulegajo za namiti tudi znanstvenike drugih narodov. V ta namen imajo ob koncu izrpen resumé, v francoskem jeziku. Prof. Batev goji že dolga leta znanstvene stike z dr. N. Zupaničem in njegova pritegnitev med sodelavce »Etnolog« vzbuja željo, da bi se v tej smeri nadaljevalo znanstveno sodelovanje z Bolgari.

L. M. Škerjanc v pariškem radiu. V petek, dne 19. t. m. se izvaja v Radio-Paris prvič v Franciji evita »Preludij, Aria in Finale« našega skladatelja L. M. Škerjancja. Koncert se bo pričel točno opolnoči ter ga oddajajo poleg Pariza tudi postaje Pontoise, Lyon in Strasbourg. Dirigira Marius-Francois Gaillard, izvaja radijski orkester postaje Radio-Paris.

Pogovor s Marico Nadišek. Barloj ob nje ni nedavni sedemdesetletni prinaša iz peresa prof. Marje Boršnikova najnovejši zvezek »Zenska svetla«. Pogovor se dotika pisateljičnega razvoja, njenih literarnih vzorov in dobe, v kateri je bila književno najbolj aktivna. — Dalje je v marčevem zvezku te revije izšlo nadaljevanje »Mejnike« (Ljuba Prener), novela »Dekle iz Tovarniške ulice« (Rudolf Kresal), pesmi Anice Černe, članek Emice Krepe »Žene o potrebi nove bolnišnice«, E. K. referat o prvi knjigi Kidričevega Prešerna in S. G. članek »Ob stoletnici Puškinove smrti«.

»Proteus«, ilustriran časopis za poljudno prirodznanstvo, prinaša v pravkar izšli 2. številki članek dr. Lava Cermelja o Rugji Boškoviča (ob 150 letnici njegove smrti), P. G. ilustrirani članek »Izumrti živalci orja-ke« (o velekuščarjih v bruseljskem muzeju), dr. Mirka Karlija medicinski prispevek »Zdravilne rastline pridobivajo zopet na veljavie« in Stanka Modica članek »Aktivno ogledje«. V rubriki Književna novost ocenjuje L. C. beograjski »Godišnjak našeg neba« in »Nautički godišnjak« za tekoče leto, v Drobni vseh pa člamo zanimiva poročila o ognjeniku Krakatau in njegovi novi rastlinski odaji, o zimekanu spanju selaleev, o škodljivosti pižmovke, o paleontološkem primeru za razvoj novih vrst, o Saturnovem obroču, ki je zopet postal nevreden, o sesalcih, ki prenašajo cvetni prah, o našem nebu i. t. d. Številki je priložen »Vestnik Prirodoslovnega društva«.

S P O R T

Trboveljski Amaterci

— Josipu Vargi!

Pred kratkim je v Zagrebu umrj bivi predsednik in častni član Amaterja g. Varga Josip. S smrtjo tega velikega sportnika, ki je toliko žrtvoval in sam deloval med rudarsko mladino za sportno idejo, je trboveljska mladina izgubila enega nenadomestljivih prijateljev. Josip Varga je bil tisti, ki je trboveljske sportne kroge umeril tako, da so začeli dosegati prve sportne uspehe. Bil je povsod, kjer je bilo treba aktivno ali z besedo pomagati sportu, bil je eden redkih, ki je trdil, da je treba poleg telesa gojiti tudi duha, ljubezen in tovarišstvo med sportniki. Pokojni častni predsednik Amaterja je bil najbolj idealen sportnik, kar so jih poznale Trbovlje.

Globoka je vrzel, ki je nastala z izgubo pokojnega Varge in težko bo rudarska sportna mladina dobila zanj vrednega nadomestnika. Spet se bliža sezona na nogometnem polju, spet bo mladina pohitela na zelena igrišča, toda med njo ne bo več ljubega Varge, ki je dajal toliko duška za napredek in zmago Amaterja. Naj mu bo več spomin! Trboveljski Amaterci bodo v srcih ohranili njegove lepe nauke.

O slavi tujih sodnikov

Beograjski in zagrebški listi se še vedno ne morejo dovolj prehlaviti zaradi sojenja, ki ga je na znani prvenstveni tekmi med BSK in Gradjanskim v Zagrebu pokazal italijanski sodnik Matteo. Mož pripada že starejši generaciji, pa je v teku te vzemirne igre pokazal toliko prirebnosti in živahnosti, da baje med celim kadrom naših sodnikov ni niti enega, ki bi se mogel komaj za silo meriti z njim. Posebno zadovoljen je bil z Matteo Gradjanskim, ki je zdaj sklenil, da bo dal vse svoje prvenstvene tekme na lastne stroške soditi italijanskim sodnikom. Med temi tekmi je tudi ligaska tekma s SK Ljubljano, ki se bo morala igrati 4. aprila v Ljubljani. Klub utemeljuje ta svoj sklep tako, da je vredno velikih denarjev, če se tako važne tekme igrajo v redu in zaradi rezultata ni nobenega spora več.

Vprašanje nogometnih sodnikov je pri nas pereče, odkar igrano nogomet. Velika večina naših žvižgačev ni prišla daleč od domačih igrišč in se oni redki, ki so si v bližnji ali daljni okolici z muko pridobili nekaj slovesa, so imeli enkrat — pod vplivom nastopajočih ali gledajočih — smolo in njihove kariere je bilo konec. Tako smo po 15 letih dovolj glasnega »delovanja« na zelenem polju srečno prišli tako daleč, da si moramo sodnike za važne tekme izposojati drugod. Finančna stran pri tem morda res ni najbolj važna, mnogo važnejša pa se nam zdi moralna, ki meče na naš sodniški zbor zelo čudno luč. Če se bodo stališču Gradjanskega polagoma priključili še drugi klubi, ki imajo kaj denarja v blaginjah ali vsaj dobre mecene, potem bomo v dogledni bodočnosti vsako nedeljo slavili na naših igriščih tuje sodnike, naši pa bodo pozabili soditi še toliko, kolikor so znali do sedaj. Kajti izra barjere se še ni naredil noben dober sodnik Morda bi bilo le prav, da bi se JNS nekoliko posvetilo temu vprašanju in našel tudi za tako elitna moštva kakor hoče biti Gradjanski, sodnika med domačimi ljudmi.

Po najnovejši vesti bo tudi nedeljsko tekmo med osljesko Slavijo in Gradjanskim v Zagrebu sodil italijanski sodnik Dettilio iz Rima. Zdi se torej, da se je Gradjanski dokončno odločil samo za Italijane.

Table-teniško prvenstvo savske banovine

Preteklo soboto in nedeljo je bilo v Bje-lavaru tableteniško tekmovalje za prvenstvo savske banovine na katerem so nastopili tudi ljubljanski Hermežani ki so na te prireditvi dokazali, da smo Slovenci dokončno prevzeli vodilno vlogo v tej sportni panogi.

Prvenstveno tablico ljubljanskega I. razreda danes objavljamo še enkrat, kakor jo pravila:

Slovan	9	4	2	3	18:15	10
Amater	9	4	2	3	16:16	10
Olimp	9	2	5	2	12:16	9
Kranj	8	3	2	3	19:13	8
Reka	9	3	2	4	18:17	8
Hermes	8	3	1	4	9:15	7

Prekinjena tekma med Hermesom in Kranjem seveda ni vpoštevana.

Službene objave LNP

(Službeno 8. nadaljevanje seje p. o. 3. t. m.)
3. Verifikacije igralcev: S pravico nastopa 13. marca t. l. za Mladsko Mitivojevič Mihailav, Podgajec Mirko, Hirkovič Omer - Tomislav; za Slavijo-P. Herzog Peter, Schweiger Egidij; za Atletike Kitak Avguštin; za Lendavo Huzjan Stefan, Sedovnik Rudolf; za Ljubljano Lindtner Miran; za Zelenščarja Krizane Franc — S pravico nastopa 3. junija in 3. septembra t. l. za Disk Pirmat Franc, Reichman Anton; za Zelenščarja Perko Ivan; za Atletike Grčar Avgust. — Čita se za Lendavo Gregorinčič Branko, a tem da se sledila verifikacija po prejemu izpisa od CK. — Zavrne se verifikacija Severja Alberta za Trbovlje, ker ni plačana taksa. — 4. V roku treh dni po objavi imajo doestaviti svezne izkaznice z odjavami: Jugoslavija za Grčarja Avgusta, Rapid za Jerka Ivana, Brod za Reichmana Antona, Maribor za Krizana Franca, Hermes za Herkita Tomislava-Omerja. — 5. Preklo Siskoviča Ivana se ne registrira, ker ni taksiiran. 6. Registrirata se »izjavi« po § 8. III spl. prv.: Rakar Bogomir za Rapida do 31. XII. 1949; Sajovic Franc za Slavijo-Lj do 3. XII. 1940. T. na podlagi sodniških poročil se predajo k. o.: Turk Otmar Antonič Rudolf, ota Zelenščar, Vidovič Vincenc, Rapid, Razbornik Drago; a takojšnjim suspenzom Takač Stjepan. ČSK. Peric, I. r.

Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov. (Službeno). S seje tehničnega odbora dne 5. III. Kranj in Elan se predlagata u. o. v kaznovanje, ker klub ponovnim pozivom se nista dostavila terminov svojih letošnjih prireditve. — SK Zelenščarju se odobrijo propozicije za Cross-country prvenstvo zveze in Maribora. — Vzame se na znanje preklic verifikacije atleta Ervina Strauba za SK Maraton Maribor. — Poslednjič se pozivajo klubi: Rapid, Maraton, Litija, Elan, Kranj in Sloga, da takoj dostavijo sezname atletov, ki jih žele še nadalje imeti verifikirane, dalje atletov, ki so nastopili 1. 1936 ter sezname prireditve. Klube, ki se ne bodo odzvali, bo tehnični odbor predlagal v kaznovanje. Prihodnja seja tehničnega odbora bo v petek dne 12. t. m. ob 19. uri. — S seje predsedstva dne 5. III.: Prošnja ISSK Maribora za sprejem v zvezo se vrne proslu, ker ne ustreza vsem predpisom. Prošnja za podporo MFVN se zadrži do sprejema ISSK Maribora v zvezo. — Savez je verifikiral rekord v teku na 800 m z rezultatom 1:57,5, ki ga je dosegel Goršek Emil (Primorje) dne 29. VI. 1936. v Zagrebu. — Dopisa Mure in Ptuja o novih odborih se vrne, da vsi upravičenci za podpisovanje dopisov priključijo svoje originalne podpise. Dopis naj bo dostavljen v dvojniki.

Sprememba termina prireditve SK Ilirije z dne 19. III. na 21. III. se sporoči JLAS. Akademski smučarski tekme na Rožici. Danes se začnejo na Rožici tekme za akademski smučarski prvenstvo Jugoslavije na katerih bodo startali razen domačih smučarjev akademikov tudi avstrijski akademski tekmovalci iz Gradca in Leobna, ki so že prispeli na kraj tekmovalja. Minister dr. Rogić je za te tekme daroval prehodni pokal, ki bo postal trajna last onih univerze, katere tekmovalci bodo trikrat po vrsti dosegli prvenstvo.

Slalom pri Moziški koči. SK Celje je priredil v nedeljo 14. t. m. s pričetkom ob 10.30 pri Moziški koči na Golteh tekmo v slalomu za seniorje in juniorje. Proga bo dolga 500 m z višinsko razliko 150 m in se bo presmucala dvakrat. Snežne razmere na Golteh so prav ugodne. Zmagovalci bodo prejeli častna darila in diplome. Naknadne prijave se bodo sprejemale še tudi eno uro pred startom. Vabimo smučarje in ljubitelje zimskega sporta, da pohitijo v nedeljo na Golte.

Opozorilo ljubljanskim sportnim klubom! Uprava SK Ilirije obvešča vse ljubljanske sportne klube, da je lastnik odn. najemnik sportnega igrišča za Kolinsko tovarno odslaj Ilirija. Ako se kateri ljubljanski klubov zanima za to igrišče zaradi treningov ali tekem, naj se obrne na naslov SK Ilirija, poštni predal 175, ali pa osebno na klubovo tajništvo, Selenburgova ul. 7/II, desno. SK Ilirija.

SK Reka. Sestanek nogometne sekcije bo drevi ob 19.30 v garderobi. Važno zlati za I. moštvo in juniorje. Načelnik.

S. K. Slavija. Drevi ob 20. pri Marinskem sestanku vseh aktivnih nogometalcev zaradi nedeljske prvenstvene tekme s Korotanom. Kdor ima slabe čvrlje, naj jih priinese s seboj zaradi zamenjave.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

ZAHVALA

Za vse izraze sočustva, ki smo jih prejeli ob smrti našega dobrega očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Vinka Stoklasa

NADUČITELJA V POKOJU IN POSESTNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem vencev, še posebej gospodu dr. Brumenju, častiti duhovščini, g. a. uprav. Vobitu za njegove lepe poslovinne besede, domačemu in okoliškemu učitelstvu, leskovskim pevcem, vsem prijateljem in znancem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti.

V Leskovcu pri Ptuju, dne 8. marca 1937.

ZALUJOČI OSTALI

A. Christ:

Spomini ekselence

Muholovceva

Roman

»Neka agentura nam jo je poslala. Plače ima sto funtov na leto, ime ji je pa Geneviève.«

»Ali priporočila mora vendar imeti —«

»Sijajna! Deset let je bila pri grofici de Breteuil, na gradu Breteuilu pri Dinardu.«

»Ki ste jo pisмено vprašali? Ali mar ustno?«

»Pismo. A čujte: nikar me ne natezajte. Ali gre za ljubezen ali za zločin? Gospod Cade, koga imate na sumu? Najmanj verjetno se mi zdi, da bi bila Virginija. Ali pa Bill.«

Anthony se je zasmejal. Culica mu je bila všeč, čeprav se je njenih pametnih, predirljivih oči nekoliko bal. Ozrl se je in zdajci pokazal proti gradu.

»Kako pomnožite morate biti na vse to!« je rekel. »Tu so gotovo že mnogokrat delali svetovno zgodovino.«

»To besedo imate od Georgea!« je precej rezko odvrnila Culica. »Ta klati takšne reči.«

Toda Anthony se je vzravnil in napeto pogledal

proti bregu. »Pa ne da bi bil ta, ki ončukaje tako klavirno stoji pri čolnarni, že tretji sumljivi tujec?« je vprašal.

Culica je vzdignila glavo s škrlatnordeče blazine.

»To je Bill,« je rekla brez navdušenja. »Najbrže išče mene.«

»Ali naj hitro zaveslava v nasprotno stran?«

»To so lepe besede, le izrekli bi jih lahko bolj ognjevit.«

»Po tem očitku bom še enkrat tako hitro veslal.«

»Ne, ne,« je rekla Culica. »Tudi jaz imam svoj ponos. Zaveslajte me tja, kjer čaka nespametni mladi človek. Nekdo se mora brigati zanj. Menda ga je pustila Virginija na cedilu. Lepega dne bi me utegnilo prijeti, da bi vzela Billa za moža naj bo še tako čudno slišati — in zato se lahko že zdaj urim v svoji bodoči vlogi kot 'ena naših političnih svetstkih dam'«.

»A kaj bo z menoj?« je vprašal Anthony.

»Nadležnega tretjega ne bi hotel igrati. Ali sta dekleti, ki ju vidim v daljavi, vaši sestrici? Morda bi se lahko z njima igral.«

Pozdravili sta ga navdušeno. »Se znate igrati Indijance?« je strogo vprašal Bucek.

»Menda! Če hočeta slišati, kako kričim, kadar mi odirajo skalep —?« Zakričal je za poizkušnjo in zbudil živahno pohvalo. Še trenutek, pa je bila indijanska igra v polnem teku. Čez kako uro sta dekleti povabili Anthonyja v šolsko sobo na čaj;

tu je v svoje začudenje zvedel, da je mademoiselle ozdravela od svoje migrene.

»Dajte, povejte nama kaj o možu, ki so ga obošili, vi ste pa stali zraven in gledali,« je predložil Mucek, in Bucek je vprašal, ali si ni morda spravil kakega koščka vrvi za spomin.

»Da, v kovčegu jo imam; če bosta pridni, vama je odrežem vsaki nekoliko,« je rekel upehani Anthony in si obrisal potno čelo.

Bucek je po indijansko zatulil, in dekletci sta odšli. Anthony je gledal za njima, pri tem pa opazil moža, ki je stopil iz gruč dreves in odhitel po parku. Imel ga je za črnobradega tujca, ki ga je bil dopoldne srečal, in hotel pravkar stopiti za njim, ko sta se tik pred njim dva grma upognila vsakebi in se je pokazal Hiram Fish. Čeprav je bil videti razgret in zasopel, je vendar mirno pogledal na uro in odšel, mrmraje: »Gotovo je že čas za včas za ves britski popoldanski čaj.«

Anthony se je globoko zamislil. Zdrnil ga je višji nadzornik Battle, ki je mahoma stal zraven njega, kakor da bi bil zrased iz tal. »Tako zamišljeni, gospod Cade?« je vprašal.

»Kakor nalašč prihajate, Battle!« je vzkliznil Anthony. »Rad bi se nekam odpeljal. Ali bi bilo mogoče?«

»Vse je na tem, kam bi radi šli.«

Anthony mu je rekel, da bi se rad peljal v Dinard in obiskal grofico de Breteuil. V njegovo veselje presenečenje se uradnik ni uprl, ampak je le

smehljaje se vprašal: »Mar imate kakke posebne misli glede na ta slučaj?«

»Vse polno, največ pa vprašan,« je odvrnil Anthony. »Kdo bo na primer zavzel mesto umorjenega princa?«

»Najbližji zakoniti dedič je njegov pravi bratranec, princ Nikolaj Obolov,« je bil odgovor.

»In kje je ta zdaj?« je nadaljeval Anthony ter se obrnil v stran, da bi si prižgal cigareto.

»Upravičeno mislimo, da biva nekeje v Združenih državah. Nedavno tega je bil vsaj še tam in izkušal priti na osnovi svojih nasledstvenih pravic do denarja.«

»Hm, razumem! Miho je torej podpirala Anglija, Nikolaja pa Amerika. Škripanje z zobmi pri Isaakseimu in gospodu Lomaxu, in radost na Wallstreetu, kaj? Jako zanimivo! A zdaj na žalost ne utegnem nadaljevati najinega zanimivega razgovora, ker sem povabljen v šolsko sobo na čaj.«

Kmalu nato ga je dostojanstveni Tredwell odvedel na vrh k dekletcema, ki sta ga veselo vrisakaje pozdravili in ga predstavili svoji starikavi, sivolasi vzgojiteljici.

Anthony se je z njo prijazno razgovarjal, a zvečer v svoji spalnici je potrto majal z glavo, ko se je spravil leč. »Spet napačna sled,« je mrmral. »Tej uganki ne pridem do dna in ne pridem. — Kaj, vraga —!«

Visok, plavalas možki je bil tiho smuknil v sobo in spoštljivo obstal pri vratih.

MA LI OGLASI

Služba dobi

Beseda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vzgojiteljico za šolstvo do 30 let, z malo plačo, vseh posol. Jutra, 4388-1

Oskrbnika kateri bi sam obdelal gošpodarstvo na 3-4 osebe, sprejemem. Poudariti posol. Jutra, 4388-1

Perfektno kuharico in sobarico staro do 30 let, sprejemem na oči, boljša hiša na deseti. Posol. Jutra, 4388-1

Mlajši moški dobi službo po 3-4 osebe, sprejemem. Posol. Jutra, 4388-1

Mesarski pomočnik dober sekak in prekaljavec, sprejemem. Posol. Jutra, 4388-1

2 dobra krojaška pomočnika sprejemem takoj. Eden vaju damsko, dela dobi stalno mesto. Stane Gabrijel, Ljuba, 4387-1

Kroj. pomočnika za malo delo sprejme Krol Ljuba, 4384-1

Peka sameca, trznega, poštenega dobrega delavca s celno vsajeno obrtno pravico takoj sprejemem. Posol. Jutra, 4387-1

Močno dekle zdravo, dobi stalno dnevno zaposlitev. Naslov v vseh posol. Jutra, 4376-1

2 kleparska pomočnika za galanterijo in stavbeno dela sprejemem. Starost do 40 let. G. Dietrich, proizvodnja kovinskih izdelkov. Murska Sobota, 4370-1

Med mestom in deželo posreduje »Jutrova mali oglašnik«

G. Th. Rotman:

Profesor Bizgac gre na potovanje okoli sveta

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Službe išče

Beseda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kuharica vajena vseh hišnih del, sta na 35 let, zelo mesto gospodinjice pri staršem gospodu. Naslov v vseh posol. Jutra, 4388-2

Postrežnica 40-let, z malo plačo, sprejemem. Posol. Jutra, 4388-2

Potniki 40-let, z malo plačo, sprejemem. Posol. Jutra, 4388-2

Potnike sprejemem za prodajo brezkonkurenčnega predmeta, s kavelco Din 90. Posol. Jutra, 4388-2

10.000 parov nogavic zlatih in modrih odpraznamo po 3-4 osebe, sprejemem. Posol. Jutra, 4388-2

2 otoman-preprogi 1 namizni prišest pri vse novo, poceni napredaj. Vpreša se opoldanske ure. Cesta 39. oktobra 1937. vrta 15. 4377-6

Pridelki Beseda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Ljutomerska vina nova in stara, pristna brez baneske primene, po primerni ceni manjša in večja količina na prodaj. Pojasnila daje Vinarska in sadarska zadruga Središče ob Dravi, 4376-38

Ajdov med kupi A. Sarabon, Ljubljana, 8. posol. Jutra, 4376-38

Med mestom in deželo posreduje »Jutrova mali oglašnik«

G. Th. Rotman:

Profesor Bizgac gre na potovanje okoli sveta

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Ko je profesor se premišljeval o dogodku, je stopil iz občinstva neki Ind. Rekel je učenjaku, da je lastnik te hiše in da terja odškodnino. Po desetih minutah prerakanja se je zadovoljil z 20 funti, ki mu jih je profesor stokaje odšel.

45

Vinski kis

(ocet) večja količina poceni napredaj. Franc. Malus, Orošje 19. — Bistolsko. 4393-33

Pohištvo Beseda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

svetlo in suho 70 m2 oddam za čisto obrt. Šmarinška c. 10. 4374-19

Posest Beseda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večje število parcel kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš ter vsi ima napredaj gradbeni strokovalec K. naver Ludvik Cesta 39. okt. 1937. 4377-38

Starostni gospod išče lepo opremljeno sobo s poseb. vzhodom in dobro hrano samo pri boljši starosti gospe. Ponudbe na oči. Jutra pod »Zelo sohen« 4391-33a

Čistokrvna doga temno siva importirana iz Avstrije s rodovnikom na prodaj. Rožna dolina 11/13 4391-37

Kupim Beseda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

dobro ohranjeno kupim za bromea. Ponudbe na oči. odd. Jutra pod »Trokol« 4392-7

Dragocenosti Vsakovrstno zlato kupuje po najvišji cenabi

CERNE - juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 1. 12-38

Obrt Beseda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gumbi-plise entel ažur predelki monogram, hitro izvrši Matek & Mitke Ljubljana, poleg botele Strukelj. 85-55

Kapital Beseda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice Nakup in prodajo vseh denarnih zavodov izposlujem po najvišji ceni takoj v gotovini

Alojz Planinšek Ljubljana, Bothnovova ul. Telefon 35-10. 39-36

Posojila uradniška, komerčna in vse druge bančne posle izvršujemo točno in solidno. Banka in štedionica d. d. Krap. Toplice. Poverjenstvo

Rudolf Zore Ljubljana Glodajška ulica št. 23. Priloge za 4393-36

Posojila dajamo v gotovini in blagovnih bonih »Hermes«. Informacije: Tavčarjeva 2. 87-46

V najem Beseda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mesarija in lokal za trgovino na pro mestnem kraju oddam v najem. Letotam oddam tudi gostilno na raznu. Naslov v vseh posol. Jutra. 4397-37

Lokali

Beseda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Delavnico svetlo in suho 70 m2 oddam za čisto obrt. Šmarinška c. 10. 4374-19

Posest Beseda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večje število parcel kompleksov, posestev, go